

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

07 квітня 2020 року

(у режимі відеоконференції)

Веде засідання голова комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, 12 година, я думаю, ми можемо починати. Ми можемо починати, у нас є... Колеги, ми можемо починати, у нас є кворум.

Декілька організаційних питань для початку. З вашого дозволу, по-перше, я зараз назву народних депутатів – членів комітету, які присутні на засіданні. Попрошу включити відео для того, щоб ми зафіксували, ідентифікували наявність у нас кворуму.

Отже, є я, Анастасія Радіна, Вікторія Сюмар є, пан Анатолій Бурміч, пан Віктор Чорний, Олексій Жмеренецький, Іван Шинкаренко, Володимир Кабаченко, секретар комітету, Ірина Фріз, Валерій Стернійчук, Ярослав Юрчишин, Олександр Ткаченко. І, колеги, кого я не назвала? Всі є?

_____. А Славицьку Антоніну вроді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я не бачу зараз Антоніну. Да, Антон Поляков. Антон Поляков схований під депутатом Верховної Ради України. Просто ідентифікатор такий є. І, колеги, я не бачу Антоніну, але, мені здається, Антоніна також була.

_____. Була, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У будь-якому разі у нас є кворум. Ми можемо починати. І Антоніна приєднається.

Організаційно, колеги, якщо ваша ласка, для того, щоб ми мали якийсь порядок і нормальний звук, я попрошу таким чином сьогоднішнє засідання комітету провести. Я як адміністратор заходу всім вимкну мікрофони, крім тих, хто буде говорити. Ви можете підняти руку. Я бачу картинки. І тоді я

буду вмикати звук, і ми тоді, нарешті, будемо говорити по одному. Гаразд, колеги?

_____. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно. Галина Янченко до нас приєдналася.

_____. Дуже цікаво при цьому ніхто більше не бачить, хто хоче говорити. Це хороша історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене немає мети не давати сказати... Я буду всім вмикати мікрофони. Мені здається, що так просто буде простіше. Інакше, ми намагаємося зробити стенограму і якщо всі будуть говорити одночасно, то, на жаль, спроба зробити стенограму, аудіозапис і зафіксувати хід засідання комітету з метою прозорості, вона, ця спроба може не вдатися.

Ви ж всі також бачите картинки на екрані всіх, правильно?

_____. Ні, ми не бачимо. Не бачимо. Тут наразі я бачу лише вашу картинку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви можете розгорнути собі картинки, щоб бачити картинки з усіма учасниками, екран з усіма учасниками. Колеги, ваш zoom також дозволяє це зробити. Тобто ви всі можете бачити всіх, така опція є.

(Не чути)

ФРІЗ І.В. Пані голово, там є у нас чат в самому zoom, можна в сам чат писати про отримання слова, і тоді ви будете бачити, хто хоче отримати слово. І так всі інші можуть бачити, хто хоче взяти слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, можемо так зробити. Дякую дуже. Дякую дуже, пані Ірина.

І до нас приєдналася Антоніна Славицька.

_____. Анастасія, яким чином ми будемо рахувати голоси?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підняттям...

_____. Піднімати руки і- все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підняттям рук. І для голосування я буду вмикати мікрофони, називати прізвища - і таким чином голосувати. Олена Мошенець до нас приєдналася.

Добре, колеги...

_____. Так, але... Зараз, Анастасія, хвилиночку. Я нікого не бачу, лише вас, я інших не бачу. Я просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви можете розгорнути, Володимире, екран, який дозволяє побачити всіх.

_____. Але він дозволяє побачити лише 9 людей, не більше.

_____. Навіть 6, я бачу лише 6. І не дуже чітко.

_____. Треба натиснути таку кнопочку в правому верхньому куточку, отам 9 квадратиків, ви натискаєте - і у вас одразу всі члени комітету з'являються.

_____. Не всі, а 9.

_____. У мене 16.

_____. З'являється стільки, скільки дозволяє ваш екран. Я, наприклад, на ноутбучі бачу 13 людей всіх...

_____. Я бачу 19. Я бачу 19, у мене ще є можливість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, аналогічно бачу 19. Колеги, це залежить від розміру вашого екрана.

_____. У мене 18. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, на цій радісній ноті я пропоную все-таки...

_____. Зараз, Анастасія, хвилиночку. Анастасія, хвилиночку. Так, може, треба зараз змінити секретаря? Я навіть не 9 бачу людей, а 6, я не зможу рахувати голоси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную...

_____. Я з планшету зараз телефоную, спілкуюсь з вами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми можемо зробити наступним чином. Я бачу чат присутніх, ми можемо називати своє ім'я і результати голосування. Там, я голосую «за», «проти», і отак по черзі. Це займе більше часу, але ви тоді будете бачити всіх. І можна буде зафіксувати результати голосування. По закону ми голосуємо підняттям рук, і це має бути зафіксовано на картинці. Так підходить, Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Давайте спробуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми всі ще трохи тестуємо цю систему. Будемо дивитися, і відеоконференції, і голосування в режимі відеоконференції всі ще тестуємо, будемо дивитися, як нам зручніше працювати.

Колеги, в нас проект порядку денного наступний. Перше питання, яке ми собі запланували, - це заслухати керівника Національного агентства з питань запобігання корупції pana Олександра Новікова. Олександр Новіков разом із нами. Доброго дня, пане Олександре.

НОВІКОВ О.Ф. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі ми маємо три законопроекти, всі стосуються Служби безпеки України, які ми маємо розглянути в порядку антикорупційної експертизи, а також як другий комітет, не головний, але другий за головним. Після цього ми маємо цілу низку законопроектів в порядку антикорупційної експертизи. Ви бачите проект порядку денного. Щодо деяких із цих законопроектів у нас є автори. Відповідно я пропоную там, де є суб'єкти законодавчої ініціативи, посувати вище по порядку денному законопроекти. І відповідно в нас лишається ще пункт «Різне».

Такий проект порядку денного, колеги. Чи можемо ми затвердити одразу за основу і в цілому? Чи в когось будуть пропозиції до порядку денного, колеги?

ШИНКАРЕНКО І.А. У мене буде пропозиція до пункту «Різного».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка полягатиме у...?

ШИНКАРЕНКО І.А. Пропозиція щодо звернення громадської організації з приводу можливого... неправомірних дій прокурорів спеціалізованої антикорупційної прокуратури при зверненні до Вищого антикорупційного суду з клопотанням про закриття кримінальної справи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Якщо ваша ласка, Іване, ми тоді в «Різному» можемо це питання обговорити, гаразд?

ШИНКАРЕНКО І.А. Добре, я тоді детальніше розповім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З урахуванням запропонованого нашим колегою Іваном Шинкаренком пункту для обговорення в «Різному», колеги... Пане Володимире, є пропозиція до порядку денного, да?

КАБАЧЕНКО В.В. До пункту «Різне» додати історію про Уманського, а саме: надання йому статусу викривача. В світлі його актуального інтерв'ю, в світлі того, що він сказав останній раз. Така сама історія, як і по Гео Лерусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо обговорити це питання. Можемо обговорити це питання в «Різному», якщо є на те згода. Добре, колеги, плюс два питання.

Ще в когось є пропозиції до порядку денного, колеги? Я не бачу більше піднятих рук. Тому, колеги, я тоді увімкну мікрофони усім, увімкну мікрофони усім. Давайте спробуємо тоді порядок денний, озвучений мною, плюс з урахуванням пропозицій, озвучених Іваном Шинкаренком і озвучених Володимиром Кабаченком, такий порядок денний проголосувати за основу і одразу в цілому, бо ми, власне, зміст його обговорили. Да, колеги?

Колеги, хто – за? Давайте, щоб ми спробували підняти руки.

Антоне? Так...

ПОЛЯКОВ А.Е. Анастасія Олегівна, доброго дня! Я прошу приєднати мене до роботи в комітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви з нами в комітеті. Ми голосуємо порядок денний. Добре, колеги.

Володимире, є можливість зафіксувати результати голосування чи потрібно назвати кожного окремо? Мені здається, всі «за», з того, що я бачу.
Да, Володимире?

_____. Я бачу лише 6 картинок, тому, якщо ми хочемо робити все коректно... то давайте називати або змінювати секретаря...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте тоді по черзі, друзі, порядок денний за основу і в цілому.

Анастасія Радіна – за.

ФРІЗ І.В. Ірина Фріз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія?

МОШЕНЕЦЬ О.В. Олена Мошенець – за.

ІВАНІСОВ Р.В. Іванісов Роман – за.

ТКАЧЕНКО О.М. Ткаченко Олександр – за.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі.

СТЕРНІЙЧУК В.О. Валерій Стернійчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно. Пане Анатолій?

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч – за.

_____. Олексій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій – за.

ЧОРНИЙ В.І. Віктор Чорний – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

КАБАЧЕНКО В.В. Кабаченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кабаченко – за.

Антоне, ваша позиція?

ПОЛЯКОВ А.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон – за.

Антоніна, ми зафіксували.

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Прекрасно! Ми маємо результати голосування. Тоді порядок денний в нас затверджений за основу і в цілому.

Дякую дуже.

_____. У нас 12 – за, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

_____. А скільки взагалі присутніх? 12 членів комітету зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12 членів комітету в нас присутні з того, що я бачу.

_____. Тобто одноголосно, є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 14 членів комітету в нас присутні. *(Загальна дискусія)*

Добре. Колеги, в будь-якому разі ми затвердили порядок денний і можемо по ньому рухатися далі. У нас першим питанням є заслуховування пана Олександра Новікова, керівника Національного агентства з питань запобігання корупції. І у нас до нього було два фактично питання. Перше – це запис реєстру політичних публічних фінансів, реєстр фінансування політичних партій, який відповідно до закону мав би відбутися 1 липня, якщо я не помиляюся. Ну, і загалом поточні питання, якими пан Олександр хотів би з нами поділитися.

Колеги, я, з вашого дозволу, вимкну зараз мікрофон всім, окрім пана Олександра, гаразд?

Пане Олександре, будь ласка.

НОВІКОВ О.Ф. Доброго дня ще раз, шановні народні депутати! Незважаючи на карантин, НАЗК продовжує працювати, і, як мені здається, ефективно.

Як вам відомо, існуюча система подання звітності політичних партій є недосконалою, звіти подаються в паперовому вигляді. От, для прикладу, я навмисно в кабінет попросив занести звіт лише за один квартал. Тут видно тільки 2 ящики паперу. Насправді це 12 ящиків паперу, це звіт лише однієї політичної партії за IV квартал 2019 року. Відповідно така система існуюча,

подання звітності політичних партій, є незручною як для партій, представниками яких ви переважно є, так і для громадян, для того щоб пересвідчитись в доброчесності тої чи іншої політичної сили.

Хочу нагадати, що з 2016 року ведуться розмови про те, що треба переводити подання звітності з моменту, коли взагалі було запроваджено цей процес звітності, в електронний формат. Це є частиною рекомендацій Групи країн проти корупції GRECO до України. Як вам відомо, також 16 січня 2020 року, на другий день після мого призначення на посаду, набув чинності Закон щодо запобігання і протидії політичної корупції, який передбачав упродовж півроку створення такого реєстру. Тому разом з розробкою антикорупційної стратегії та вдосконалення реєстру декларацій – це один із трьох пріоритетів діяльності агентства. НАЗК робить усе можливе для того, щоб виконати вимогу закону.

Головний ризик полягає в тому, що в бюджеті на поточний рік жодної гривні не передбачено на те, щоб створити реєстр електронної звітності політичних партій. Тому перший крок, який я здійснив на цій посаді, - це відновив співпрацю з міжнародними організаціями. Ми досягли підтримки міжнародних партнерів. І у березні було... А саме: це Міжнародна фундація виборчих систем (IFES), проект EUACI «Антикорупційна ініціатива ЄС», а також проект «Взаємодія» американського агентства USAID. Було створено робочу групу. В рамках цієї робочої групи агентством разом з міжнародними партнерами, залученими експертами було розроблено... а також, що головне, за участі всіх політичних партій, ми їх запрошували для надання рекомендацій, яким вони бачать реєстр. Ми спілкувалися з головними бухгалтерами, з тими керівниками партій, які очолюють фінансовий блок, для того, щоб зробити максимально зручним цей реєстр для політичних партій.

Після проведення цих консультацій ми сформулювали технічне завдання, яке передали проекту IFES. В березні було оголошено відкритий конкурс на

створення програмного забезпечення цього реєстру. 30 березня, тобто 7 днів тому, було завершено прийняття заявок. Наскільки мені відомо, 5 різних розробників подали заявки на розробку програмного забезпечення. І найближчими днями IFES має визначити переможця конкурсу з розробки програмного забезпечення.

Крім того, після оголошення переможця конкурсу нами уже досягнута домовленість з проектом Suche про закупівлю апаратного, тобто серверів для побудови цього реєстру. І третій напрямок щодо побудови цього реєстру - це кібербезпека.

Паралельно, оскільки ми дуже обмежені в часі, тим паче з огляду на ті умови, які є зараз, паралельно з розробкою програмного забезпечення, закупівлею апаратної частини цього реєстру нами створено фактично робочу групу з представниками Держспецзв'язку для того, щоб забезпечити максимально кібербезпеку цих даних, для того щоб вони залишалися захищені. Тобто ці три процеси, зазвичай вони розділені в часі і є окремими етапами і процедурами. Разом з тим, для того, щоб встигнути до 16 липня, мною організовано одночасно всі ці три процеси.

Хочу зазначити, що проектом IFES також після розробки програмного забезпечення буде здійснення його тестування на навантаження...

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що відбулося?

(Не чути) Прохання – зачекати. Зараз технічні проблеми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я чекаю, доки він увімкнеться. Можливо, це відбудеться сьогодні. Колеги, перепрошую, зник. Колеги, я перепрошую, зник зв'язок з планшетом. Мене чутно?

НОВІКОВ О.Ф. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, я щиро перепрошую, будь ласка, продовжуйте. Вибачте, будь ласка, колеги.

НОВІКОВ О.Ф. А з якої частини мені продовжити? Можливо, ви пропустили якусь частину. Це останнє...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зупинилася на тому, коли ви казали, що відібраний, вже має бути відібраний постачальник, і ви робите все можливе для того, щоб реєстр запрацював з 16 липня.

НОВІКОВ О.Ф. Так. Крім того, як я вже сказав, ми паралельно після того, як буде відібраний розробник, я сподіваюсь, на цьому тижні, паралельно буде інший міжнародний проект закупати сервери для цього реєстру. Найбільший ризик щодо закупки серверів – це строк поставки, враховуючи карантинні заходи. Тому що строк поставки такого обладнання зазвичай це 60 діб. Якщо нам вдасться в квітні провести, проекту Suche, вдасться провести закупівлю обладнання, тоді ми, я думаю, вкладемося в строк, визначений законодавцем. Поки ми рухаємося саме в тому напрямку, щоб встигнути все до 16 липня - це крайній строк, коли має бути запроваджений такий реєстр.

Дуже сподіваюся, що НАЗК не доведеться звертатися до Верховної Ради з проханням відтермінувати цей процес. Крім того, хочу особливу увагу звернути, що НАЗК має, як орган запобігання корупції, має на меті в першу чергу забезпечити зручні умови для того, щоб жодна політична партія, будь-то парламентська або ні, все-таки дотрималась вимог чинного законодавства щодо обмежень фінансування. Для цього ми і даємо зручні інструменти головним бухгалтерам партій. Перший етап – це буде до 16 квітня побудована основна частина реєстру. Другий етап – це також за кошти міжнародних партнерів до 30 листопада буде побудована система фактично контролю автоматичного всіх звітів.

Що мається на увазі? Це бухгалтери політичних партій зможуть фактично завантажувати з бухгалтерських програм банківські виписки автоматично і сам реєстр буде дозволяти автоматично звіряти, проводити, так би мовити, логічно-аналітичний контроль, автоматично звіряти

коректність заповнення декларацій, для того щоб забезпечити, дійсно, запобігання порушенням. Оскільки метою НАЗК, дійсно, не є складання потім протоколів якихось виявлених правопорушень, а, в першу чергу, запобігання. Саме тому ми будуємо цей реєстр.

Особливу увагу хочу звернути, що, як я вже казав, в бюджеті жодних коштів не передбачено на створення реєстру політичних фінансів, тому ми відновили співпрацю з міжнародними організаціями, і в повному обсязі всі кошти на побудову цього реєстру фінансуються, без будь-яких зобов'язань з боку НАЗК або України, фінансуються за підтримки наших партнерів з Європи та Сполучених Штатів.

НАЗК зі свого боку зробить все можливе, щоб цей, як я вже сказав, реєстр запрацював в липні, після чого до кінця року надамо ефективні інструменти для самих політичних партій для того, щоб забезпечити можливу перевірку вже з їх боку виконання вимог закону в частині фінансування. Буду радий в процесі подальшої роботи інформувати комітет про прогрес в цьому питанні. Готовий до питань з цього та інших...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, в кого будуть питання до pana Олександра Новікова?

Пане Володимире, будь ласка. І потім пані Вікторія, да? Пан Володимир і пані Вікторія. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Зараз мікрофон працює?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, ми чуємо.

КАБАЧЕНКО В.В. Пане Олександр, наступне питання до вас. Я бачу, що у бюджеті на 2020 рік, який ми ще проголосували в листопаді 2019 року, на функціонування НАЗК виділено 689 мільйонів гривень. Але ви знаєте, що зараз уряд без консультацій з Верховною Радою переглядає бюджет, робить секвестр, і, можливо, що вони також уріжуть фінансування НАЗК, наскільки мені це відомо.

Скажіть, будь ласка, чи вам відомо щось з цього приводу і яка мінімальна допустима цифра, якщо все ж таки уряд прийме це рішення по урізанню вашого бюджету, яка мінімальна допустима цифра для вашого функціонування на 2020 рік?

НОВІКОВ О.Ф. Володимире, мені... звичайно, я обізнаний про цей процес. Хочу сказати, що з 689 мільйонів 283 – це фінансування політичних партій, тобто фактично наш бюджет становить 400 мільйонів гривень, з яких 104 мільйони гривень – це видатки розвитку, а саме: перенесення реєстру декларацій на нову програму, на апаратну платформу для того, щоб зняти, дійсно, абсолютно обґрунтовані ваші зауваження до роботи цього реєстру. Решта 280 десь мільйонів – це видатки споживання, фактично видатки на заробітну плату і комунальні видатки.

Щодо заробітної плати, то середній розмір, передбачений в державному бюджеті на заробітну плату працівникам НАЗК, становить 42 тисячі гривень, тобто менше тієї суми, яка була озвучена Прем'єр-міністром. За останніми планами Міністерства фінансів, наскільки мені відомо, наше фінансування мало бути зменшено на 16 мільйонів гривень щодо видатків на оплату праці. Але, за останньою інформацією з Міністерства фінансів, враховуючи, що наші видатки на оплату праці не перевищують ті граничні, які передбачались Кабінетом Міністрів, то, можливо, ця цифра буде скоригована і вони не будуть зменшуватись за цією захищеною статтею державного бюджету.

КАБАЧЕНКО В.В. Тобто, по суті, 689 мільйонів фактично будуть зменшені на 16 мільйонів гривень.?

НОВІКОВ О.Ф. Ті плани Мінфіну, які мені відомі, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я, з вашого дозволу, уточню. З того проекту змін до бюджету, який зараз зареєстрований в Верховній Раді, я бачу, що пропонується Національному агентству з питань запобігання корупції

зменшити видатки на 20, якщо я не помиляюсь, мільйонів за рахунок загального фонду. Правильно?

НОВІКОВ О.Ф. Так, абсолютно вірно. Я маю на увазі 16 мільйонів – це заробітна плата і 4 мільйони – нарахування, тобто загальна сума - 20 мільйонів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто фактично йдеться про зменшення, в рамках задекларованої пропозиції зменшити заробітну плату усім державним службовцям, всім фактично, хто працює на державу і отримує зарплатню за рахунок бюджетних коштів, до рівня, який не перевищує 10... який не перевищує станом на сьогодні 47 тисяч гривень. Такий підхід. І відповідно пропорційно до цього, відповідно до цього підходу пропонує уряд зменшити видатки на фактично всі, абсолютно всі, без виключення, державні органи і структури іже з ними.

Було питання у пані... А, Володимир, відповів Олександр на ваше питання?

КАБАЧЕНКО В.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, наступне питання було.

СЮМАР В.П. Так, у мене запитання з приводу вашого роз'яснення від 1 квітня. Це був такий першоквітневий жарт з приводу того, що операції з обміну валюти мають бути внесені в суттєві зміни майнового стану? Якщо людина обмінювала свої гроші і вони просто стали іншою валютою, то питання: як змінився майновий стан? Очевидно, що він десь не змінився.

І як ви збираєтесь оці правочини навіть фіксувати, якщо упродовж року людина, в принципі, може міняти невеликими сумами, а в кінці року задекларувати просто наявність іншої суми вже в іншій валюті? Давайте, поперше, якщо ви вважаєте, що це зміни майнового стану, чи не здається вам, що це абсолютно як би нелогічно? Чи можливе тут інше пояснення, і чи не вбачаєте ви в цьому взагалі корупційних ризиків? Тому що, знаєте, як людина, яка пройшла перевірку за 3 роки повну від НАЗК, я вам хочу

сказати, що я добре знаю, як ця система працювала, я не хочу, щоб вона працювала так зараз. Але я розумію, що якраз ось ці моменти, коли люди спочатку декларували у гривнях, потім декларували у доларах, чи там в євро, якісь суми, могли потім просто стати підставою для того, щоб в них будуть вимагати хабарі?

НОВІКОВ О.Ф. Вікторія, мені також відомо, як ця система працювала. Ще з минулого засідання Ради чекаю від вас, можливо, інформації...

СЮМАР В.П. Я вам перекину, я не зловживаю своїми можливостями і нічого не кидаю в чат, але при зустрічі мала вам передати.

НОВІКОВ О.Ф. Домовились. Я вже звільнив кілька десятків працівників Національного агентства. Дивіться, справа в тому, що це питання не ініціатива НАЗК була. Народні депутати зверталися, в тому числі з письмовими зверненнями, чи потрібно їм декларувати дані операції. Не тільки народні депутати, а і керівники деяких органів центральної виконавчої влади. І, враховуючи, що таких звернень була якась критична кількість, і це не тільки з січня цього року, а й раніше до НАЗК звертались, просто НАЗК не формулювало цю позицію як позицію в роз'ясненнях, а надавала індивідуальні роз'яснення.

Тому, враховуючи якусь певну критичну кількість таких звернень, ми сформулювали це у вигляді роз'яснення і опублікували. Разом з тим, хочу зазначити, що якщо зараз ви зайдете на сайт НАЗК або на телеграм-канал офіційний НАЗК, ми додатково роз'яснили цю ситуацію, що фактично внаслідок внесених вами змін цей обов'язок виник лише з 1 січня 20-го року. Поясню, дійсно, ви абсолютно праві, що дані операції не є доходом. І ми це в тих роз'ясненнях, які в лютому надавали, зазначали.

Разом з тим, якщо відкрити 52 статтю змінену в останній редакції, в 52 статті сформульовано три випадки, коли здійснюються повідомлення про зміни в майновому стані. Це отримання доходу, придбання майна і третє – те, що було додано вами з 1 січня, це здійснення видатку. Фактично по Закону

України про грошовий обіг і по Цивільному кодексу, який в розділі «Майно і речі», гроші віднесені до речей як окремий об'єкт майнових прав. Тобто в рамках чинного Цивільного кодексу і закону про грошовий обіг саме така позиція відповідає статті 52 із внесеними до неї змінами.

Разом з тим, хочу окремо зазначити, що, дійсно, цей обов'язок виник з 1 січня 2020 року після внесення змін до закону, і ця позиція не є тільки позицією НАЗК. Ми її опрацьовували разом з експертами, зокрема Дмитро Котляр, який є постійним учасником вашого комітету, він ще в січні пропонував нам у великі січневі роз'яснення включити в цей пункт. Разом з тим, ми його відклали і додатково над ним попрацювали, і 2-го, а не 1 квітня, опублікували дані роз'яснення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я просто хочу уточнити. Є питання до цього... в нас питання є... з двох елементів складається: перше – щодо необхідності декларування результатів обміну валюти в якості правочину – тут може бути розуміння; друге – це позиція НАЗК щодо необхідності декларування обміну валюти в якості суттєвих змін у майновому стані, і от якраз це викликає питання.

Я дозволила собі перепитати Дмитра Котляра, на якого ви посилаєтесь як на експерта, який справді тісно співпрацює з комітетом, і його позиція така, що суттєві зміни в майновому стані за результатами обміну готівки... обміну валюти, перепрошую, це, скажімо, не відповідає літері статті 52 щодо необхідності подання змін у майновому стані у випадку отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку, тому що обмін не є отриманням доходу, не є придбанням майна і не є фактично здійсненням видатку. Така принаймні експертна позиція. І я зі свого боку, чесно кажучи, схильюся до того, що я поділяю цю позицію.

Мені здається, що була рука від Сергія Власенка. Я увімкну вам мікрофон, щоб ви не звинувачували мене в тому, що я не даю слово.

ВЛАСЕНКО С.В. Боронь Боже когось звинувачувати, ви що! Я ж не прокурор, я адвокат колишній, але не прокурор точно, щоб когось звинувачувати.

Але я насправді хотів би продовжити цю тему, бо насправді тема дуже гаряча і тема серйозно обговорюється. Мені не зовсім зрозуміла позиція керівництва НАЗК, яка говорить, що це взагалі не наше роз'яснення. Тобто до нас зверталися, зверталися, зверталися - і тут ми вирішили роз'яснити, і роз'яснили – вибачте, пане голову НАЗК – я цитую зараз: «немножко по-дебильному». Це цитата, вибачте, я не мав на увазі вас і вашу організацію, але така цитата є.

Так от, абсолютно очевидно, я погоджуюся з тим, що зараз сказала голова комітету, що насправді це точно не є об'єктом видачі повідомлення про суттєві зміни фінансового стану, бо ніяких змін фінансового стану не відбулося. Жоден нормативний акт не поділяє валютні цінності за їх категоріями, тобто жоден нормативний акт не поділяє валютні цінності на долари, євро, тугрики, манати і щось інше. Тобто це все є валютні цінності, це є одна категорія майна. Це по-перше.

По-друге, так само це не є суб'єктом... вірніше, це є суб'єктом декларування за наслідками річної декларації, але це є суб'єктом декларування, коли я декларую свої статки і показую, що у мене в минулому році було, умовно кажучи, 10 тисяч доларів і 5 тисяч євро, а сьогодні у мене 8 тисяч доларів і 6 тисяч євро. Оце я декларую, і це, очевидно, видно.

Тому величезне прохання, можливо, до НАЗК – я не член комітету, я присутній просто в даному випадку, бо в мене там дальше є питання мої по порядку денному, – є прохання до НАЗК, щоб ми не ходили до суду і не позорили Національне агентство з запобігання корупції, бо я переконаний, що будь-який нормальний суд визнає це роз'яснення незаконним. Так от, може, ви його так перегляньте у себе тихенько, ну, не тихенько, або голосно, відкрито, перегляньте його і прийміть, можливо, виважене і законне рішення.

Тому що я не знаю, якого експерта ви знайдете, який вам скаже, що якщо ви поміняєте два мішка картошки молоді на два мішка картошки старої, що це треба декларувати. Ну, умовно кажучи, це так, примітивізуючи питання обміну валют.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Володимир. І потім я, з вашого дозволу, Олександру передам слово, пан Олександр, для відповіді. Володимире, будь ласка.

Я не можу натиснути на кнопку - Володимир Кабаченко.

ВЛАСЕНКО С.В. А ви мій мікрофон не вимкнули, а його не увімкнули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А! Все, я зрозуміла! Дякую.

КАБАЧЕНКО В.В. Зараз працює?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимире, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Працює, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, ми чуємо.

КАБАЧЕНКО В.В. Пане Олександр, наступне питання до вас. Щодо звітності партій за перший квартал 2020 року, яка має бути подана до 9 травня 2020 року.

Минулого тижня 30 березня ми проголосували за законопроект 3275, він вже підписаний Президентом і вже набрав чинності, за номером 549, і там у «Перехідних положеннях» є пункт 5, який роз'яснює, коли саме з урахуванням коронавірусної хвороби партії мають подавати звіт. Я дуже хочу отримати ваше тлумачення, тому що є... по-різному читається ця стаття: з однієї сторони, читається, що подання звітності має бути 9 травня плюс 40 днів після цього, з іншої сторони, ця норма читається як... у момент, коли закінчується карантин, ми ще накидуємо 40 днів для того, щоб подати звітність про діяльність політичних партій.

Дуже хочеться отримати ваше чітке роз'яснення стосовно цього положення.

НОВІКОВ О.Ф. Володимире, зараз працює наш департамент з запобігання політичній корупції над формуванням нашої позиції щодо цих «Перехідних положень». Я думаю, завтра вони будуть на офіційному сайті, щоби не...

КАБАЧЕНКО В.В. Для цього треба робити звернення комітету на вас чи просто чекаємо?

НОВІКОВ О.Ф. Ні, звичайно, ми проактивно готові виконати наш обов'язок щодо роз'яснення закону.

КАБАЧЕНКО В.В. Пане Олександр, а можна вас тоді ще попросити направити це роз'яснення на комітет? Ну, якщо завтра його не буде на сайті, то просто на комітет на наш відправити.

НОВІКОВ О.Ф. Так, зробимо.

КАБАЧЕНКО В.В. Добре. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще якісь питання? Колеги, ще якісь питання є до пана Олександра?

КАБАЧЕНКО В.В. Анастасіє, ще одне питання є, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. В мене є два питання стосовно Гео Лероса. Чи ми маємо адресувати ці питання пану Олександр, стосовно викривачів?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, будь ласка, у вас увімкнений мікрофон.

НОВІКОВ О.Ф. Я не зрозумів, у чому питання.

КАБАЧЕНКО В.В. Ні, це було... Анастасіє, це було питання до вас, тому що у мене у пункті «Різне» є два питання стосовно викривачів, стосовно Уманського і Гео Лероса. Зараз, маючи на увазі, що пан Олександр присутній тут і він є очільником НАЗК, то і він є фінальним реципієнтом цих питань, то, може, йому зараз ці питання адресувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, ви можете задати йому питання, але за результатами вашого питання ми не ухвалюємо рішення комітету. Такий режим влаштовує, Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Мене абсолютно влаштовує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Анатолій, бачу руку. Володимир закінчить - і я передам слово.

Володимире, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Пане Олександр, у мене до вас є два питання. Перше питання. Ви, я думаю, що вже отримали колективне звернення від представників антикорупційного комітету стосовно Гео Лероса, тому що, на нашу думку, він викрив, він повідомив про факт корупції, але натомість він не отримав статус викривача. Чи займаєтеся ви цієї справою?

І абсолютно таке ж питання щодо Уманського. Він у своєму інтерв'ю повідомив про скандальні факти щодо наявності корупції в уряді. Ми не отримали жодної правової оцінки на те, що він сказав, з однієї сторони. З іншої сторони, він, повідомивши про факт корупції, він також має автоматично отримати статус викривача. Чи будете ви також займатися цією справою, чи нам також готувати звернення від комітету на вас, чи від депутатів?

НОВІКОВ О.Ф. Ми маємо зареєстроване звернення від Гео Лероса, він був присутній в НАЗК, спілкувався з нашими уповноваженими особами з розгляду звернень викривачів. Щодо Гео Лероса. Разом з тим, тут є певний конфлікт між законом нашим профільним «Про запобігання корупції» і Кримінально-процесуальним кодексом. Так, фактично, Гео Лерос є... порядок надання йому статусу, умовно кажучи, викривача, він врегульований кримінально-процесуальним законодавством, а саме пунктом 16.2 статті 3 КПК України, який передбачає, що викривач – це фізична особа, яка звернулася до органу досудового розслідування. Тобто факт звернення його до органу досудового розслідування вже є фактом, коли починається

процедура визнання-невизнання його викривачем. Тобто незалежно від того, звернувся від до НАЗК чи ні. З огляду на те, що НАЗК позбавлено повноважень у сфері кримінально-процесуального закону, ми йому якраз, його адвокатам – він звертався, – роз’яснили цю ситуацію. Вони з нею погодилися і працюють в цьому питанні з НАБУ.

Щодо звернення...

КАБАЧЕНКО В.В. Хвилиночку! Тобто Лерос, він вже отримав статус викривача? Чи хто є фінальним органом, хто вирішує, викривач він чи не викривач? І чи розповсюджується на нього гарантії за Законом «Про запобігання корупції»?

НОВІКОВ О.Ф. Той орган, до якого звернулася особа з відповідною заявою. Гео Лерос звернувся з відповідною заявою до НАБУ.

КАБАЧЕНКО В.В. Тобто НАБУ вирішує, чи надавати йому статус викривача, чи не надавати?

НОВІКОВ О.Ф. Володимире, абсолютно вірно. Тільки насправді не НАБУ, й не НАЗК, і не будь-який інший орган. Закон в його чинній редакції, і кримінально-процесуальний, і Закон «Про запобігання корупції» сформульований таким чином, що особа автоматично є викривачем з моменту подання ним заяви. Тобто це не питання....

КАБАЧЕНКО В.В. А з якого моменту на нього будуть розповсюджуватися права викривача?

НОВІКОВ О.Ф. З моменту звернення його з відповідною заявою.

КАБАЧЕНКО В.В. Враховуючи те, що він вже звернувся з цією заявою до НАБУ, значить, на нього ці права вже розповсюджуються?

НОВІКОВ О.Ф. Закон сформульований саме таке.

КАБАЧЕНКО В.В. Добре.

І таке ж питання по Уманському.

НОВІКОВ О.Ф. Дивіться, я по Уманському єдине, що бачив, це його інтерв'ю. Ми не бачили жодних заяв про... заяв, передбачених Законом «Про запобігання корупції» щодо фактів вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень. НАЗК про таку заяву не відомо.

Звичайно, ми займаємося цією ситуацією, але щодо наявності або відсутності статусу не можемо навіть дати вам відповідь, тому що в нас нема інформації.

КАБАЧЕНКО В.В. А чи вважаєте, те, що він повідомив у своєму інтерв'ю, це є повідомлення через відкриті канали, через зовнішні канали зв'язку?

НОВІКОВ О.Ф. Звичайно, з огляду на вимоги статті 1 закону, частини першої, то це може бути розцінене як повідомлення про корупцію. Разом з тим, вирішальне значення тут має суб'єктивне відношення особи, в тому числі, до здійсненого повідомлення. Якщо Уманський не вважає, що це повідомлення про корупцію, що він є викривачем, ми не можемо у примусовому порядку його визнати.

КАБАЧЕНКО В.В. Тобто для того, щоб він також отримав статус викривача, недостатньо лише повідомлення зовнішніми каналами зв'язку, також необхідне його пряме звернення до вас або до НАБУ, наприклад?

НОВІКОВ О.Ф. Так.

КАБАЧЕНКО В.В. Ви так трактуєте цю норму? Правильно?

НОВІКОВ О.Ф. Так. Він не звертався, справа в тому, що він не звертався хоча б до засобів... до зовнішнього каналу. Він не звертався до цього зовнішнього каналу як каналу повідомлення про корупцію.

КАБАЧЕНКО В.В. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Анатолій Бурміч.

БУРМІЧ А.П. Ви у роз'ясненні тому, коли говорили про прибутки при обміні, і опиралися на висновки експертів. Ми не знаємо, хто це такі експерти, де вони вчора ще були, лікувалися. Але хотілось би, щоб ви

керувалися ще й здоровим глуздом. Не тільки опиратися на якихось експертів. Сьогодні цих експертів стільки, що не дай Боже!

Ви відповідальна особа, і якщо воно біле, а експерти кажуть, що чорне, то не слухайте їх, вважайте, що біле. Це перше.

І друге: стосовно викривачів. Я бачу, ну, ми знову говоримо тільки про викривачів. Є ще закон у нас КПК, де є заявники. Я бачу, наприклад, той же Лерос, він заявник звичайний, він повідомив про ознаки злочину, і хай розслідують. І статус заявника, він теж є, він охороняється законом.

Так само, як і Уманський. Теж КПК передбачає, якщо є ознаки злочину в тому повідомленні, в тій заяві, яка опублікована в засобах масової інформації, то органи наші, не тільки НАЗК, є в нас прокуратура, СБУ, НАБУ, інші, повинні порушити кримінальну справу і направити для розслідування за підслідністю, от і все. Якщо ще сьогодні за заявою Уманського не порушена кримінальна справа, то це питання, я думаю, перш за все до Генеральної прокуратури. Вона повинна обов'язково на це реагувати. Зареєструвати і направити за підслідністю, куди вона вважає. Більше всього воно підпадає для НАБУ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, пане Анатолію.

Пане Олександр, відреагуєте?

НОВІКОВ О.Ф. Ну, я не почув питання.

Ми керуємося вимогами закону, як того вимагає частина друга статті 19 Конституції України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є ще якісь питання до керівника агентства з питань запобігання корупції? Колеги, все? Ми всі питання задали, які нас хвилювали, і, в принципі, почули позицію.

Я просто дозволю собі підсумувати, що, пане Олександр, на жаль, я так бачу, що члени комітету, скажімо, не дуже погоджуються із правовою позицією щодо необхідності подання суттєвих змін у майновому стані за

результатами обміну валюти. Просто інформую про це. Будемо дивитися, що далі з цим робити.

Колеги, на цьому, якщо ваша ласка, пропоную пана Олександра подякувати і відпустити, перейти до інших питань порядку денного.

СЮМАР В.П. А можна я просто одне уточнення?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

СЮМАР В.П. Пане Олександре, скажіть, а що вам потрібно з цим роз'ясненням? Насправді, я думаю, що тут будь-хто, я не знаю, хто там на кого буде посилається, але це не є зміною майнового стану, це абсолютно очевидна річ, і вона очевидна будь-якому юристу. Ви можете переглянути це роз'яснення: чи нам іти в суд, чи нам писати зміни до закону? Тому що дуже багато звернень з цього приводу, і абсолютно абсурдна позиція, даруйте мені, органу влади в цій ситуації. Як виходити з цієї ситуації? Давайте от вашу пропозицію.

НОВІКОВ О.Ф. Пані Вікторія, ви абсолютно праві. В даній правовій ситуації, коли відбувається обмін валют, не відбуваються зміни в майновому стані. І ми, дійсно, і це в своїх роз'ясненнях в тому числі про це я наголошував. Обов'язок задекларувати обмін валют фактично пов'язаний з тим, що в даному випадку відбувається здійснення видатку.

СЮМАР В.П. Видатку, ми зрозуміли.

НОВІКОВ О.Ф. І Сергій абсолютно правий як високофаховий юрист щодо висловленої ним позиції, і я думаю, він погодиться з тим, що при здійсненні операції з обміну валют, що ця операція не безоплатна, умовно кажучи. Фактично відбувається... Чи здійснює особа видаток, купляючи валюту? От з цього виходила НАЗК, формуючи цю позицію: здійснювала вона чи ні?

СЮМАР В.П. Але при цьому її майновий стан не змінився.

НОВІКОВ О.Ф. Вікторія, звичайно, він не змінився. Але дивіться...

СЮМАР В.П. Тобто видаток, який не призводить до зміни майнового стану, очевидно, я так розумію, що ви за те, щоб вдосконалювати закон і чітко вказувати, якого роду видатки маються на увазі?

НОВІКОВ О.Ф. Пані Вікторія, ви абсолютно праві. Тут в статті 2 після змін що відбулося? Що називав закон до 1 січня «зміною майнового стану» – це отримання доходу або придбання майна. Причому фактично, коли декларувалося придбання майна, особа вказувала і вартість, і видаток, умовно кажучи. Однак з 1 січня написали... в законі є додаткове формулювання: ще «здійснення видатку». Тобто що таке «здійснення видатку», з чим кореспондується ця частина норми? Це кореспондується із статтею 46, з тими нормами і з тими розділами декларації, де закон зобов'язує декларувати правочини. Тобто фактично це лише декларування самого правочину, а не доходу. І тут я абсолютно з вами згоден і з Сергієм, що дохід тут не виникає в силу природи цих...

СЮМАР В.П. Тоді ви хочете, щоб всі квитанції були задекларовані?

НОВІКОВ О.Ф. Вікторія, операції з обміну валют декларуються відповідно до вимог закону, якщо розмір перевищує 50 неоподатковуваних мінімумів, 105 тисяч. Якщо ви на 100 тисяч міняєте, звичайно, ви не декларуєте.

Крім того, з огляду на формулювання статті 52 обов'язок декларування є тільки осіб, які займають відповідальне і особливо відповідальне становище, а також осіб, посади яких пов'язані із підвищеним корупційним ризиком. З 900 тисяч або мільйона приблизно суб'єктів декларування це лише 100 тисяч осіб. І це не забаганка НАЗК, так сформульовано законом.

СЮМАР В.П. Почули, будемо міняти закон. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, пан Сергій Власенко і Антоніна Славицька піднімали руки.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

Я спробую бути дуже коротким, щоб не втягувати нас в цю дискусію. Якщо НАЗК не хоче нічого міняти, це їх святе право. Тоді просто прийдеться йти до суду. Але я підкреслюю це раз, тут нема ні доходів, ні розходів – раз. По-друге, я кажу ще раз, за вашою логікою, за логікою НАЗК, якщо я поміняв два мішки картоплі старої на два мішки картоплі нової, бо це, за вашою логікою, це два різних майна, бо картопля стара і картопля нова, за вашою логікою, це різне майно. Якщо я обміняв два мішка на два мішка і ціна цих двох мішків більше 100 тисяч гривень, то я повинен це задекларувати, ну, я маю на увазі, заповнити повідомлення за внесення змін до майнового стану. Зазначена логіка є абсолютно тотально абсурдною і вона точно не кореспондується із жодним законом.

Я ще раз підкреслюю, ніде, жоден закон не поділяє валюту на категорії. Валютні цінності - це є одне майно, визначене родовими ознаками. Ніде, ні один закон не ділить цю валюту на категорії. Тому не відбувається ніяких видатків, ніяких прибутків – нічого не відбувається. Відбувається обмін одного виду, я ж кажу ще раз, однієї картоплі на іншу картоплю, щоб вам було зрозуміло.

Тому я ще раз... Вибачте, одна фраза – і я завершую. І насправді я підкреслюю ще раз: кожен, хто заповнює електронну декларацію, він декларує такі операції по факту, тому що він відображає у себе наявні грошові кошти наприкінці... в річній декларації. Я все одно пишу, скільки в мене доларів, скільки в мене євро. І звідси, очевидно, видно, скільки доларів на скільки євро я обміняв, от і все. Тому декларування таке йде, і НАЗК про це знає і бачить. Це другий момент.

І третій момент, вже з практичної точки зору. А скажіть, будь ласка, а як ви це будете доводити? Я вам розкажу, що я поміняв по 100 доларів мільйон разів, і таким чином поміняв 100 мільйонів доларів. І ви це ніколи не доведете, що я це зробив одною, ну, умовно кажучи, однією сумою в 100 мільйонів, ну, в чотири тисячі доларів. Ви це ніколи не доведете. Навіщо ви

створюєте норму, яка точно не буде працювати – раз; яка є спірною з точки зору закону – два; яка не має в собі жодного здорового глузду – три? От просте питання: навіщо це робиться?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, я перепрошую, пане Олександр, ще Антоніна Славицька хотіла взяти слово. Я, з вашого дозволу, дам їй слово, а потім ви відповісте.

Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Всім доброго дня! Власне, пан Сергій сказав те, що я хотіла сказати, що яким чином доводити одноразове здійснення таких операцій? Ми всі користуємося такими послугами, і знаємо, що це там ніяк не фіксується. Ну, навіщо створювати правила, які, власне, не будуть працювати і є контраверсійними з точки зору їх змісту?

Тобто я так, почувши вже доводи керівника НАЗК, бачу, що нам треба в законі окремо написати, що не є видатком здійснення обмінних операцій чи витрачання коштів при здійсненні обмінних операцій, щоб була чіткість, тому що, авжеж, там будуть ситуації, будуть судові спори. Але чи потрібно до цього доводити, мені не зрозуміло до кінця.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Олександр, я зі свого боку на одному хочу наголосити. Я бачу логіку в тому, що говорять члени комітету про неможливість фактично проконтролювати подання чи неподання таких повідомлень в майновому стані за результатами обміну готівки, а це, в свою чергу, виглядає як норма, яка відкрита для вибіркового такого застосування. Тобто когось одного на чомусь зловили, когось одного притягли до відповідальності – все! Як це сприяє фінансовій дисципліні, як це сприяє прозорості статків державних службовців-декларантів, не зовсім зрозуміло. Натомість оцей інструмент, дозволю собі сказати, «виловлювання», він фактично має місце бути в підході щодо необхідності подання суттєвих

повідомлень за результатами обміну валюти. Так я бачу логіку в такому тлумаченні цієї позиції. Що ви скажете з цього приводу?

НОВІКОВ О.Ф. Шановні колеги, я Сергію скажу. Якщо ви поміняєте будинок у Конча-Заспі на будинок в Нових Петрівцях, це та сама логіка, яку ви кажете про мішок картоплі. Якщо ми візьмемо состав картоплі на інший состав поміняєте – це та ж сама логіка.

В разі, якщо цей видаток буде більше 50-ти і відбувся правочин, то з огляду на формулювання статті 52 при обміні таких будинків ви повідомляєте про суттєві зміни в майновому стані.

Шановні народні депутати, насправді, і ви це знаєте, НАЗК не створює норми, НАЗК лише виконує норми, передбачені законом. Це друга моя теза.

Третя теза. Це НАЗК є ініціатором надання цього роз'яснення. Самі народні депутати, керівники інших органів влади зверталися до нас для того, щоб ми роз'яснили цю ситуацію.

Щодо контролю повідомлень. Дійсно, ви абсолютно праві, що контроль повідомлень про такий видаток, він практично ускладнений. Але я вам можу сказати дві ситуації, коли його фактично можна здійснити. Перше – це коли обмін валют здійснюється з використанням електронних банківських платіжних інструментів, ну, наприклад, якщо ви берете з картки вашої гривневої переводите на доларову – це є, з точки зору банківського законодавства, операції з обміну валют. Перше.

І друге... Ну, наприклад, в програмі «Приват 24» або в «Монобанку». По-друге, це коли, умовно кажучи, здійснюється якесь досудове розслідування, в результаті негласних слідчих дій встановлюється такий факт. Дійсно, це ситуації, і одна, і друга, малоімовірні. Разом з тим, я все-таки хочу резюмувати, що це не вимога НАЗК і не бажання НАЗК саме діяти в такий спосіб, це зумовлено тими змінами до закону, які вимагають декларувати фактично правочини... видатки, тобто правочини щодо зміни активів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо можна, останній коментар з боку pana Сергія Власенка, і, в принципі, ми позиціями... Ні? О'кей!

Колеги, ми обмінялися позиціями з цього приводу, я думаю. Я мушу констатувати, що, на жаль, нема тут згоди між членами комітету і позицією НАЗК щодо цього конкретного питання: повідомлення про суттєві зміни в майновому стані. Будемо консультуватися, дивитися, що далі за результатами цього обговорення ми будемо робити.

На цьому, колеги, я пропоную пану Олександру подякувати і відпустити займатися адмініструванням процесів в агентстві з питань запобігання корупції. Пане Олександре, дякую дуже, що приєдналися, відповіли на наші питання.

А ми, колеги, можемо далі...

НОВІКОВ О.Ф. Дякую за запрошення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Олександре.

Ми можемо далі рухатися по порядку денному. І в мене пропозиція, колеги, наступного роду. З нами є Сергій Власенко, і його питання – це законопроекти 2709-1 і 2710-1, вони в нас в експертизі. Що ви кажете, колеги, якщо ми зараз, не тримаючи pana Сергія для обговорення інших законопроектів, розглянемо ці два, визначимося з позицією комітету по цьому, а потім повернемося по порядку денному назад, до другого блоку питань? Є згода на це, колеги? Да? Тоді так і робимо.

Я нагадаю, про що йдеться. Йдеться про два законопроекти щодо залучення присяжних, порядку їх добору і так далі, зміни до Кримінально-процесуального кодексу і зміни до Закону «Про судоустрій і статус суддів», якщо я не помиляюся. На минулому засіданні комітету ми намагалися ці два законопроекти розглянути, але було побажання все-таки запросити автора. Відповідно, пане Сергій, якщо... Давайте так, колеги, я дам буквально дві хвилини пану Сергію, а потім перейдемо в режим «питання-відповіді». Гаразд?

Пане Сергію, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Я, чесно кажучи, не зовсім розумію, які до мене питання. Бо, якщо можна було би, мені краще було би розпочати з питань. Тобто я просто не зовсім орієнтуюся в тому, що би ви хотіли почути, відповіді на які питання ви хотіли би почути. Тому давайте одразу до питань-відповідей, так було би краще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мені здається, тоді в Ярослава Юрчишина були питання до цього законопроекту. Ярославе, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

Справа в тому, що ми зараз фактично усуваємо з процесу затвердження списку людей, які можуть бути присяжними, органи місцевого самоврядування і пропонуємо передати це на ДСА. Відповідно, є звуження повноважень фактично місцевих органів влади і розширення повноважень ДСА.

Питання було, наскільки це логічно, чим спричинено? Ну, тобто це не може бути там: просто от так захотілося. Тобто є якась логіка в таких діях – це раз.

І як ми зможемо місцевому самоврядуванню, який ймовірно там і недисциплінований, і там не виконує вчасно свої функції, але ми в нього забираємо повноваження, тобто як ми аргументуємо?

І чи не доцільніше, на вашу думку, тобто чи розглядалася така можливість, встановлення термінів, за якими місцеве самоврядування змушене подати такі списки, а якщо ні, то тоді ДСА?

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую за запитання, пане Ярославе.

Дивіться, ви не зовсім зрозуміли тоді зміст законопроекту. Законопроект докорінно міняє форму взагалі відбору присяжних.

Як це працює сьогодні? Сьогодні це працює дуже просто. Є, припустимо, Шевченківській районний суд. Значить... ну, о'кей, нема в нас

районної ради, але Київська міська рада вибирає певну кількість людей, яких вони називають присяжними і яких вони закріплюють, умовно кажучи, за Шевченківським районним судом.

Моя пропозиція абсолютно кардинально інша. Я говорю про те, що всі, хто внесений у список виборців Шевченківського районного суду, вже є потенційними присяжними. Вже вони... ну, окрім, там є певні виключення, але вони всі потенційно є вже присяжними. І відбір їх відбувається з використанням технології вибіркового чисел, тобто комп'ютер сам обирає тих 50 людей, яких він запрошує для співбесіди під час розгляду конкретної справи. А присяжними потенційно є всі виборці Шевченківського району. І тому цей комп'ютер буде стояти в ДСА і його керувати буде ДСА. І все. А перелік присяжних, він дорівнює списку виборців Шевченківського району. А орган місцевого самоврядування, він веде і формує список виборців Шевченківського району, а відтак, ніяких додаткових функцій ми йому ні надаємо, органу місцевого самоврядування, ні в нього забираємо. Ми повністю міняємо систему, так, як це працює в усіх нормальних країнах, де у нас працює нормальний інститут присяжних як такий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярославе, надана відповідь? Ярославе!

ЮРЧИШИН Я.Р. Насправді, логіка тепер більш зрозуміла. Дякую, пане Сергію. Але ну при всьому рівному... тобто зараз цей процес буде адмініструвати Державна судова адміністрація. Єдине, як би, що вони не мають можливості самостійно визначати цей перелік, це відповідно здійснює комп'ютерна програма. Так? Сегрегуючи усіх виборців.

ВЛАСЕНКО С.В. На підставі теорії Random, ну? вибіркового чисел, так. Так. Тобто комп'ютер сам визначає автоматично вибірково людей, яких запрошують в суд в конкретну справу, а уже там відбувається процедура відбору. Тобто запроваджують 50 людей, і із них учасники процесу під керівництвом судді обирають за моїм законом 12 присяжних і 12 запасних,

за законом Кабміну – там 8 присяжних і 4 запасних, якщо я не помиляюся. Але це...

ЮРЧИШИН Я.Р. Кабміну вже немає, його відкликали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він відкликаний.

ВЛАСЕНКО С.В. Я знаю. Я це знаю. Але я переконаний, що вони внесуть ще раз, оскільки залишився той самий міністр юстиції, вони внесуть ще раз цей законопроект, і це правильно. Повинна бути конкуренція, нема питань.

Але, я ще раз підкреслюю, комп'ютер буде обирати за теорією вибірових чисел. Тобто абсолютно вибірково комп'ютер буде набирати 50 людей, із яких учасники процесу будуть обирати певну кількість присяжних і певну кількість запасних для розгляду цієї справи конкретно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, пане Сергію.

Колеги, я ще раз нагадаю, йдеться про два законопроекти, просто їх є сенс розглядати одночасно, фактично пакетно. Один законопроект – це 2709-1 (внесення змін до Закону "Про судоустрій і статус суддів" щодо удосконалення порядку формування списку присяжних) і другий законопроект – це 2710-1 (щодо внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення участі присяжних у здійсненні правосуддя), цей законопроект, в першу чергу, вносить зміни до Кримінального процесуального кодексу.

Колеги, ми загубили Сергія Власенка. Сергію, ви з нами?

ВЛАСЕНКО С.В. Так!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

У мене питання до законопроекту 2709-1. Там йдеться про щорічне затвердження списку присяжних. Можливо, я щось недочитала чи не зрозуміла, чи це впливатиме на незмінність складу присяжних у конкретному судовому провадженні?

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, якщо можна, питання ще раз. Бо я тут якраз включався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В законопроекті 2709-1 йдеться про те, що список присяжних затверджується щорічно. Це впливає чи не впливає на незмінність складу присяжних в конкретній справі?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні-ні, в конкретній справі ні. Але просто мова йде про те, щоб... Весь час список виборців, він змінюється, тобто це ж не постійна величина. І, звичайно, що цим списком треба Державній судовій адміністрації оперувати в цілому. Але на конкретну справу це не впливає, просто ревізія цього списку відбувається щорічно, от і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто якщо, наприклад, я була в списку присяжних і я є присяжною в конкретній справі...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви залишаєтесь!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я лишаюся в справі незалежно від того, що в списку присяжних мене більше немає?

ВЛАСЕНКО С.В. Да. Да, да, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозуміла.

Колеги, чи є ще якісь питання до законопроекту 2709-1? Колеги, я не бачу піднятих рук. Як ви бачите в матеріалах до засідання комітету, 2709-1 - проект висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Чи є зауваження щодо такого проекту висновку комітету, колеги? Я бачу, що немає.

Давайте спробуємо голосування організувати наступним чином. У мене є список тих, хто, я бачу, є із нами в чаті. Я попрошу колег увімкнути камери, я просто називатиму прізвище і проситиму висловити позицію і підняти руку, а Володимира – зафіксувати. Добре, колеги? Мені здається, так буде найзручніше фіксувати результат голосування.

Володимире, так зручно буде? Володимире, зручно буде так, да?

КАБАЧЕНКО В.В. Зручно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді Валерій Стернійчук – за?

Ще раз, колеги, Ми говоримо про висновок на законопроект 2709-1. Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. А тепер я попрошу колег визначитися щодо цього проекту висновку.

Пане Валерію, ви? Яка ваша позиція?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За!

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Анастасія Радіна – це я. Я також за такий проект висновку.

Пані Ірина Фріз? Пані Ірина Фріз також – за.

Пані Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Пан Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

Антон Поляков?

ПОЛЯКОВ А.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Антоніна Славицька? (*Шум у залі*) Антоніно!

СЛАВИЦЬКА А.К. (*Не чути*)

ВЛАСЕНКО С.В. Вона з дітьми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тоді поки Антоніну пропущу, бо ми не можемо зафіксувати її волевиявлення.

Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Іванісов – за.

Ярослав Юрчишин?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Олена Мошенець? Олено!

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець – за.

І Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я нікого не пропустила із членів комітету? Бо тут просто деякі не підписані іменами, прізвищами. У всіх увімкнені мікрофони. Нікого не пропустила?

КАБАЧЕНКО В.В.14 – за, у мене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 14 – за. І в мене присутні 15 членів комітету. Я всіх назвала, кого можу ідентифікувати. Нікого не пропустила?

Все, колеги, тоді цей проект висновку нами затверджений у формулюванні: відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Наступний проект висновку - це... Просто я всіх назвала. У нас не голосувала тільки Антоніна Славицька, її позиція невідома фактично з цього

питання. З тих, хто був присутній на засіданні комітету членів комітету, я всіх назвала. Нема нікого, хто утримався, і нема нікого, хто проти.

Наступний законопроект - 2710-1. Щодо нього у мене є наступні питання, якщо можна.

Перше. Ви пропонуєте, пане Сергію... Зараз, увімкнений вам мікрофон. Ви пропонуєте в законопроекті, пане Сергію, перше - можливість для трьох мотивованих і трьох немотивованих відводів кандидатів у присяжні. Будь ласка, скажіть, з чим пов'язана така логіка? Далі...

ВЛАСЕНКО С.В. Це абсолютно... Мене чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да.

ВЛАСЕНКО С.В. Чути? Дякую.

Це абсолютно загальна практика, коли сторонам процесу дається можливість трьох немотивованих відводів. Мотивовані відводи від сторони – це відводи, коли під час запитань до присяжних з'ясовується, що присяжні в той чи інший спосіб мають певну мотивацію в цій справі. Ну, я не знаю, припустимо, судять громадського активіста, а серед присяжних є громадський активіст, який в тій же самій громадській організації знаходиться. Це мотивований відвід для присяжного, і зрозуміло, що він повинен бути задоволений судом. А немотивовані відводи, ще раз підкреслюю, це загальна практика в тих країнах, які застосовують систему відводу присяжних. Можна сперечатися на рахунок кількості, там, три чи два, чи один залишати, але це питання вже там для другого читання, умовно кажучи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

І наступне питання від мене. Ви передбачаєте в законопроекті фактично заборону на перегляд за нововиявленими обставинами вироку, який ухвалений за участі суду присяжних. В чому сенс цієї норми?

ВЛАСЕНКО С.В. Насправді сенс цієї норми полягає в тому, що суд присяжних, який уже виніс свій вердикт, цей вердикт повинен бути

непорушним, і це теж загальний принцип. Жодна справа не переглядається. Згадайте класичний... от найкласичніша справа з присяжними - це справа О.Джей Сімпсона, по якому було мільйон нововиявлених обставин. Там було очевидно, що він винний був, але вердикт присяжних був "невинуватий", і він залишився невинуватим. Тобто це абсолютно класичний підхід, тому що, насправді, неможливо... якщо нововиявлені обставини, які виникають через рік, через два, через три, неможливо зібрати той самий склад присяжних, неможливо створити ті самі умови і так далі. Тобто це класична теорія суду присяжних, коли майже неможливо за будь-якими підставами переглянути вердикт присяжних. Тобто за дуже-дуже обмеженою кількістю підстав можна скасовувати вердикт присяжних, і лише у випадках, коли буде доведено, що на присяжних здійснювався вплив під час винесення ними їхнього вердикту. Це класична теорія присяжних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але тоді складається враження, що є певна, скажімо, дискримінація між особами, чия справа розглядається за участі присяжних і без участі присяжних, тому що в одному випадку, власне, стандартний принцип – можливий перегляд за нововиявленими обставинами, а у разі, якщо справа розглядалася за участі присяжних, - ні.

ВЛАСЕНКО С.В. Дивіться, пані Анастасія. Ну, по-перше, я вам вдячний за словосполучення, що "складається враження". Можливо, воно і складається, але насправді це не так, тому що особа повинна... Насправді, дивіться, особа повинна мати право сама, незважаючи від того, який злочин вона скоїла, особа має право обрати спосіб судочинства, і під час обрання цього способу судочинства особа від певних своїх прав автоматично відмовляється. Якщо він/вона, той, хто здійснив злочин, хоче, щоб його справу слухали присяжні, він/вона повинні розуміти всі ризики, які він/вона несе. І це абсолютно теж нормальна історія.

Але тут є інші, так би мовити, тут є інші баланси, розумієте? Я можу мати всі юридичні аргументи, але при цьому я не переконаю присяжних. Це балансуючий ризик, так працює всюди. Так працює всюди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже за відповідь.

Колеги, чи ще в когось є питання щодо цього законопроекту, питання до Сергія Власенка? Немає.

Колеги, тоді проект висновку за результатами антикорупційної експертизи... Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи законопроекту 2710-1: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. В проекті висновку було одне... було два зауваження: одне, власне, ми щойно обговорили, щодо неможливості перегляду за нововиявленими обставинами судового рішення, винесеного за участі присяжних, пан Сергій відповів. Я принаймні відповіддю задоволена, я би пропонувала це зауваження зняти, адже, справді, особа сама обирає, чи вона хоче суд присяжних і неможливість перегляду за нововиявленими обставинами, або не хоче і відповідно зберігає це. І технічне. Я пропоную це забрати.

І технічне було зауваження щодо фінансово-економічного обґрунтування відповідно до статті 91 Регламенту. Ми просто звертаємо на це увагу, ну, і це вже буде обговорюватися при обговоренні законопроекту в головному комітеті.

Підсумовуючи, колеги: законопроект 2710-1, пропозиція – визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, і лишити відповідно до проекту рішення одне зауваження: щодо відсутності фінансово-економічного обґрунтування по 91-й статті Регламенту. Це технічна річ.

Чи є ще, колеги, пропозиції щодо змісту висновку?

_____. Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную тоді перейти до голосування. Знову ж таки, колеги, для зручності я назву просто всіх членів комітету. *(Шум у залі)* Комуś весело.

Валерій, у всіх увімкнені мікрофони. *(Шум у залі)*

Добре, колеги, я рада, що весело. Але давайте все-таки перейдемо до голосування. Знову ж таки, для зручності я просто назву прізвища всіх членів комітету, кого я бачу на засіданні, і попрошу висловити свою позицію щодо законопроекту. Нагадаю проект висновку: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства законопроект 2710-1.

Отже, Валерій Стернійчук. Яка позиція?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Анастасія Радіна – за.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прекрасно.

Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Антон Поляков?

ПОЛЯКОВ А.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька?

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Антоніно.

Роман Іванісов? Романо, увімкніть мікрофон! Ну, Роман підняв руку, ми це зафіксували. Да?

Ярослав Юрчишин?

ІВАНІСОВ Р.В. Я – за. За, Анастасіє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман – за.

Ярослав Юрчишин, я бачу, за.

Олена Мошенець? Олено!

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Галина Янченко?

ЯНЧЕНКО Г.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Також "за". Дякую дуже.

Колеги, я нікого не пропустила, да? Всіх зафіксували, ніхто не утримався, ніхто не проти, відповідно ми ухвалили рішення: законопроект 2710-1 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

На цьому, пане Сергію, дякую дуже за участь у засіданні комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую вам. Було дуже приємно і цікаво працювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. До побачення.

ВЛАСЕНКО С.В. До побачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми тепер рухаємося по порядку денному до блоку питань II. У нас тут три законопроекти щодо внесення змін до Закону України "Про Службу безпеки України".

Хочу проінформувати, що законопроект 3196 та 3196-1 (альтернативний) головним комітетом розглянутий, і є пропозиція головного комітету законопроект 3196 рекомендувати Верховній Раді на повторне перше читання, колеги. В зв'язку із цим пропозиція така, колеги: не давати висновок щодо цього законопроекту, щодо експертизи, власне, цього законопроекту і альтернативного, а від комітету сформувати лист пропозицій щодо того, що ми би хотіли бачити доопрацьованим в процесі підготовки до повторного першого читання законопроекту 3196-1.

Колеги, чи є заперечення щодо такого підходу? Колеги?

(Не чути) Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді пропозиція, від мене принаймні, наступного характеру. Щодо законопроекту 3196 і відповідності його антикорупційному законодавству наступні є питання.

Перше. Законопроект 3196 передбачає, точніше, містить певну колізію, яку можна тлумачити так, що можливе втручання в підслідність Національного антикорупційного бюро, зокрема в одній із змін в статті 36 КПК зафіксовано і лишається заборона доручати справи з підсудності... підслідності, перепрошую, антикорупційного бюро іншим органам розслідування. Натомість запропоновані зміни до 216 статті КПК, яка визначає підслідність, де прямо зафіксовано, що може бути Генеральним прокурором доручено розслідування з підслідності... *(Шум у залі)*

Колеги, у когось увімкнений мікрофон. Хтось паралельно говорить.
(Шум у залі)

(Шум у залі) У Володимира! Володь, ти кажи вголос! А то цікаве зауваження, я все почула.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, якщо можна, закінчу, що я бачу, ми потім обговоримо і вийдемо на щось фінальне. Я, з вашого дозволу, всім поки вимкну мікрофони. *(Шум у залі)*

Колеги, чутно мене? Я, з вашого дозволу, вимкнула мікрофони всім, окрім себе, а потім ввімкну назад, ми будемо обговорювати.

Повторюся. В мене наступні були питання до законопроекту 3196, який я би принаймні хотіла бачити виправленим для повторного першого читання, а саме: внести юридичну ясність і визначеність і передбачити все-таки неможливість доручення справ з підслідності Національного антикорупційного бюро іншому органу розслідування.

Друге, колеги. На жаль, я бачу, що цей законопроект фактично нівелює те, що ми з вами спільно зробили в частині балансу прозорості і збереження, збереження, скажімо, захисту осіб, що працюють в розвідці, контррозвідці, в процесі декларування. Ми з вами законопроектом 1029 передбачили, що можуть подаватися так звані таємні декларації тими співробітниками розвідки, які безпосередньо виконують функції розвідки, контррозвідки і оперативно-розшукову діяльність. Натомість ми бачимо в законопроекті 3196, що знову пропонується фактично можливість для повністю таємної декларації для всього кадрового складу Служби безпеки України. Також пропонується цим законопроектом забрати нашу з вами норму щодо неможливості засекречення декларацій тих керівників Служби безпеки, які призначаються відкритими указами Президента, відкритими актами, в перебуванні яких на посаді Служби безпеки немає ніякої таємниці, всі про це знають, тим не менше, цей законопроект пропонує знову передбачити можливість таємних декларацій для цих органів. Це мої питання до цього законопроекту.

Тепер, колеги, я, з вашого дозволу, увімкну мікрофони всім, і ми можемо обмінятися думками. Тільки, будь ласка, піднімайте руку і давайте по-одному. Гарзд? Колеги, якщо можна, зараз підніміть всі руки, щоби я

дала слово, хто хоче висловитися. Я бачу, Анатолій Бурміч. Хтось ще? Бачу, тільки пан Анатолій.

Пане Анатолій, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, там є мій законопроект, працювали ми і з юристами, і з працівниками Служби безпеки, і з тими, хто на сьогодні на пенсії, і дивилися ми з 31 країни законопроекти, які регулюють у них роботу таких же самих органів спецслужб і таке інше. Я вважаю, і якщо ви теж читали висновок нашого науково-експертного управління, звичайно, і в цьому законопроекті, і в послідуєчих є багато зауважень. Я пропонував би запускити його на перше читання, а потім шляхом поправок і доопрацювання уже до другого читання його доопрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Анатолію, але тут така ситуація, що ми не є головним комітетом, тобто ми даємо наші пропозиції, ми не вирішуємо: йде на перше читання чи ні законопроект. Ще раз нагадаю, 3196 і 3196-1 головний комітет вже розглянув і запропонував Верховній Раді 3196 відправити на повторне перше читання, у зв'язку з чим, власне, і була моя пропозиція дати пропозиції головному комітету до повторного першого читання.

А щодо вашого законопроекту, наскільки мені відомо, немає ще висновку комітету, і ми наступним його будемо розглядати.

Колеги, щодо того, що я запропонувала...

БУРМІЧ А.П. А ми не можемо пропонувати головному комітету відправити його на перше читання з послідуєчим доопрацюванням?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, щодо законопроекту, по якому головний комітет уже ухвалив рішення, то, напевне, не можемо. А коли будемо обговорювати ваш законопроект, то тоді, власне, давайте до цього питання повернемося. Гаразд?

БУРМІЧ А.П. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Володимире, будь ласка. Володимир, і потім Ярослав Юрчишин.

КАБАЧЕНКО В.В. Анастасія, чутно, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. А яким чином організаційно направити зауваження комітету, нашого комітету на правоохоронний комітет?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це не правоохоронний комітет, це національна безпека і оборона.

КАБАЧЕНКО В.В. В Комітет національної безпеки і оборони?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наш комітет є другим при розгляді цього законопроекту. Це означає, що ми розглядаємо його не тільки в порядку антикорупційної експертизи, але і в ширшому порядку: можемо висловити наші зауваження поза, скажімо, питання – відповідність чи невідповідність антикорупційному законодавству.

КАБАЧЕНКО В.В. Тобто наші зауваження у вигляді поправок до тексту законопроекту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, дивіться, зараз йдеться про повторне перше читання. Повторне перше читання – це фактично доопрацювання. Якщо Верховна Рада ухвалить рішення відправити на повторне перше читання, то буде йтися про доопрацювання в комітеті, і ми можемо фактично зробити наступне: сказати, що комітет розглянув законопроект і за результатами розгляду у разі доопрацювання законопроекту до повторного першого читання пропонує головному комітету врахувати таке-то, а саме... І далі пункти пропозицій. От так я би пропонувала це оформити. Ми так вже робили.

КАБАЧЕНКО В.В. Дякую. Мені повністю підходить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу? Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Мені так повністю підходить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще хтось хоче по суті зауважень до законопроекту?

Ярослав Юрчишин, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Насправді, я би хотів... Я би пропонував рекомендувати при доопрацюванні законопроекту врахувати рекомендації Парламентської асамблеї Ради Європи. У мене є перелік: 1402, 1466 і 1713. Чого вони стосуються? Фактично ми взяли на себе зобов'язання перетворити СБУ з квазіслідчого органу в класичну спецслужбу, тобто позбавити повноважень досудового розслідування. Це, в принципі, логічно. І це є стандарт, власне, тих багатьох країн, про які говорив пан Анатолій. Тому, ну, так, щоби, власне, демілітаризація і позбавлення статусу правоохоронного, а наголошення на функціях спецслужби якраз є в рекомендаціях ПАРЄ це буде максимально коректно, що рекомендувати при доопрацюванні врахувати рекомендації Парламентської асамблеї Ради Європи 1402, 1466, 1713.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, які ще будуть коментарі щодо цих двох законопроектів? Колеги? Я бачу, немає. Є пропозиція голосувати.

Тоді, колеги, я спробую сформулювати такий варіант рішення. У вас проект рішення також, мені здається, в матеріалах має бути. Да, зауваження і пропозиції наші до цього законопроекту ви також в матеріалах бачите.

Отже, колеги, звернутися до головного комітету з наступними пропозиціями щодо законопроекту 3196 і 3196-1, а саме: якщо Верховна Рада ухвалить рішення підтримати рішення комітету і відправити законопроект на повторне перше читання, то рекомендувати головному комітету при доопрацюванні до повторного першого читання врахувати ті пропозиції, які озвучив Ярослав, вони будуть під стенограму, ми їх інкорпоруємо в рішення комітету; а також рекомендувати виключити із законопроекту норми, які дають можливість доручати розслідування справ, які є підслідними Національному антикорупційному бюро, іншим органам, і

також виключити можливість... точніше, виключити зміни, спрямовані на можливість подання таємних декларацій всіма співробітниками Служби безпеки України, а лишити редакцію, яку ми з вами випрацювали в Закон "Про запобігання корупції", і законопроектом, тоді ще законопроектом, зараз це вже закон 1029. Такий підхід.

Чи є щодо цього, колеги, зауваження чи пропозиції, чи можемо голосувати, по цьому тексту?

Володимире, будь ласка. Тільки увімкніть мікрофон. У мене з мого боку увімкнено. А, ні, не ввімкнено. Да, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Так працює?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, чути.

КАБАЧЕНКО В.В. Я правильно розумію, що якщо Верховна Рада прийме рішення про повторне перше читання, то у нашого комітету також буде ще і після цього змога надати наші зауваження до цього законопроекту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так а ми ж зараз і працюємо над цими зауваженнями.

КАБАЧЕНКО В.В. Чи лише зараз, під час стенограми?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми зараз працюємо над цими зауваженнями. Це те, що ми пропонуємо, точніше, те, що я пропоную запропонувати головному комітету. Коли буде ухвалено рішення про повторне перше читання, тоді комітет і перейде до їх опрацювання.

Якщо будуть якісь додаткові пропозиції, Володимире, ми можемо потім повернутися до цього рішення.

КАБАЧЕНКО В.В. В мене є додаткові пропозиції, але я зараз не готовий їх надати. Я просто не думав, що саме така логіка буде розгляду цього законопроекту сьогодні під час комітету.

_____. А проект рішення ви бачили? Там викладені зауваження, крім того, що додав зараз Ярослав Юрчишин.

В принципі, вони всі є достатньо суттєвими для того, щоб бути врахованими під час розгляду повторного першого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще раз. В тому... Давайте так. Проект рішення по цьому законопроекту: рекомендації головному комітету у разі доопрацювання законопроекту до другого читання, пропозиції, які озвучив Ярослав, і те, що у нас зафіксовано в проекті рішення, а саме щодо уникнення можливості доручення для розслідування справ з підслідності Національного антикорупційного бюро іншим органам, а саме щодо уникнення можливості засекречення декларацій всіх працівників Служби безпеки України, а не тільки тих, хто безпосередньо здійснює оперативно-розшукову, розвідувальну, контррозвідувальну діяльність.

І ще одна пропозиція в проекті рішення комітету: щодо залучення, щодо, точніше, надання доручень співробітникам оперативно-розшукових підрозділів Служби безпеки України для їх залучення до розслідування справ, які не є підслідними СБУ.

Проект рішення ви бачите. В тому варіанті, в якому я запропонувала, колеги, чи ми готові переходити до волевиявлення членів комітету? Да? Знову ж таки, я буду називати прізвище і просити визначитися по тому проекту висновку... проекту рішення, який щойно озвучила.

Валерій Стернійчук? Валерію?

СТЕРНІЙЧУК В.О. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Анастасія Радіна. Я – за.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. Утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч утримався.
Олександр Ткаченко?
ТКАЧЕНКО О.М. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. За.
Володимир Кабаченко? Володимире!
КАБАЧЕНКО В.В. Утримався.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир утримався.
Антон Поляков?
ПОЛЯКОВ А.Е. Тоже удержался.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков утримався.
Іван Шинкаренко?
ШИНКАРЕНКО І.А. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Шинкаренко – за.
Олексій Жмеренецький?
ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій – за.
Антоніна Славицька?
СЛАВИЦЬКА А.К. Я утрималась.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна утрималась.
Роман Іванісов?
ІВАНІСОВ Р.В. Утримався.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.
Ярослав Юрчишин?
ЮРЧИШИН Я.Р. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Юрчишин – за.
Олена Мошенець? Олено!
МОШЕНЕЦЬ О.В. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена – за.
Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Галина Янченко? Галино? На жаль, немає на зв'язку Галини.

ЯНЧЕНКО Г.І. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина – за. Дякую.

Пане Володимире, що в нас там з результатами голосування?

КАБАЧЕНКО В.В. 10 – за, 6 – утрималися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 10 – за, 6 – утрималися. Але рішення в нас є.

КАБАЧЕНКО В.В. Всього 16. Рішення є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно такі пропозиції по цих законопроектах є.

Колеги, ці пропозиції будуть поширюватися і на процес доопрацювання законопроекту 3196-1, тому я пропоную перейти до розгляду законопроекту 3080. Да?

Законопроект 3080 – проект Закону про Службу безпеки України, поданий нашими колегами, зокрема паном Анатолієм Бурмічем, Андрієм Кожем'якіним. Мені здається, Віктор Чорний також є одним із співавторів. Да, Вікторе? Да. Це цей законопроект... Секундочку, я знайду проект висновку.

Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи, проведеної секретаріатом комітету, пропонує законопроект визнати таким, що відповідає... пропонує до законопроекту висловити фактично наступні зауваження, а саме: щодо змін до запропонованої статті 216 Кримінального процесуального кодексу - це підслідність, фактично те саме зауваження, яке щойно ми обговорювали, щодо можливості доручити розслідування справи, підслідної Національному антикорупційному бюро, Службі безпеки України, яка більше не буде спеціально уповноваженим суб'єктом у сфері корупції, тому не зрозуміло, чому вона мала би розслідувати ці справи. Це ключове питання.

Крім того, в законопроекті є певні оціночні поняття, не дуже чіткі, як-то "достатні підстави вважати", "безпосереднє відношення до злочину". І решту зауважень ви бачите. Мені здається, ключове все-таки по підслідності Національного антикорупційного бюро і можливості втручання в неї.

Тому, пане Анатолію, вам, якщо можна, слово.

БУРМІЧ А.П. Можна говорити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, як ми знаємо, що Закон про реформування Служби безпеки необхідно було поновити, тому що він не відповідав прийнятому у 18-му році Закону про національну безпеку.

Ми вивчили з експертами, експерти – це були залучені, як хтось дивився, може, круглий стіл і брифінг з цього питання, це були в основному і наукові співробітники, і громадські діячі, і співробітники Служби безпеки, і колишні співробітники Служби безпеки. І ми тут врахували всі побажання, в тому числі і ПАРЕ.

Тепер щодо 216-ї. Ви розумієте, от я вам задаю питання. Наш корупціонер, який тримає гроші за кордоном, я знаю, що 90 відсотків – це є основа для вербовки іноземними громадянами. Там підкреслювалося в цьому... іноземними спецслужбами. Підкреслювалося в цьому законі що? Що якщо це загрожує національній безпеці, тоді, тільки в том випадку Служба безпеки може брати під себе ці статті. І для того, щоб саме визначити не просто там корупціонерів, які... це, звичайно, розділено законом, це підслідність НАБУ, в окремих випадках. От, наприклад, наш корупціонер вивів незаконно гроші за кордон. Звичайно, це його треба, щоб розслідували. А якщо його завербували? У нас є інформація про те, що на підставі цих компрометуючих матеріалів його завербували. Хто по лінії зради Батьківщини і шпигунства повинен проводити розслідування? Звичайно, спецслужба. І так у всьому світі.

Значить, ми проаналізували 31 закон про спецслужби країн. І наш законопроект на 100 відсотків відповідає закону Сполучених Штатів і на 100 відсотків відповідає законопроекту про спецслужбу Польщі, на 100 відсотків. Інші всі країни Європи, Північної Америки, так, від 70 до 95 відсотків повністю за повноваженнями відповідає. Це я хотів що відповісти по 216 статті.

Просто є у спецслужби специфічні питання, які не всі розуміють. От я, наприклад, вам розповів, на підставі чого здійснюється вербування. То єсть, якщо корупціонер, який здійснив корупцію і нема ознак його вербовки, Бог з ним, ніхто туди нікуди не лізе. А якщо ми отримуємо, я ж кажу, про його підривну діяльність на підставі того, що він, скажімо, як я сказав, вивів гроші і він здійснює, починаючи від тероризму, участі в якійсь там підривній діяльності і класичного шпигунства, хто повинен працювати? Звичайно, Служба безпеки. Тому що НАБУ не зможе не тому, що не хоче, а робота по шпигунам – це специфічна робота, це проти агентів, проти людей, навчених специфіці цієї роботи.

Тому ми врахували оцей момент саме так, і я про це буду розповідати, коли будуть питання там в залі. А це я хотів просто вам сказати, щоб ви теж розуміли, що не можна спецслужбу брати як простий правоохоронний орган, що це от чорне і біле. Дуже багато сірого у спецслужби.

Тому, що стосується подальших там зауважень, наприклад, демілітаризації. Демілітаризація – це побажання ПАРЄ на підставі того, що так історично склалося, що в Європі, скажімо, окремі спецслужби мають повністю цивільний статус. У нас історично так склалося, що спецслужба, вона має статус, співробітники, військовослужбовців.

Ми пішли в законі, що велику кількість співробітників переведемо... тобто ми передбачаємо часткову демілітаризацію. Але в умовах сьогоденних військових, де повністю співробітники спецслужби виконують завдання в

АТО, вони повністю супроводжують процеси в армії, вони безпосередньо приймають участь, вони не можуть бути там цивільними особами. Це перше.

Друге. Такі країни, як Румунія, такі країни, як Грузія, вони залишилися, їхні спецслужби залишилися... статус мають – військовослужбовець. Це друге.

Третє. При переході з військового статусу військових у цивільний, ви знаєте, що при звільненні військових видається велике виходное пособие, по-російськи називається. Це буде удар такий по бюджету, що це страшно!

Четверте. На сьогоднішній день, ви розумієте, у спецслужби, у кожного агентуриста є джерела інформації, чим взагалі і є цінною спецслужба. Без джерел інформації вона нікому не потрібна, це аналітичний підрозділ або статистичний. Так ось, щоб це було безболісно, максимально ми зберегли фахівців, тому що при переході із військових в цивільні велика група осіб буде звільнена, і на нашому круглому столі прямо і працівники "Альфи", і інші заявляли, що «ми не будемо працювати, в нас цінність в тому, що ми є військові». Так ось, при цьому переході, коли будуть звільнені військові, агенти – їх не буде просто. Джерела інформації служба втратить, тому що при..., хоч і там розказують, що це буде автоматично зроблено, ми от були військові, а стали не військові, всі перейдуть – такого не буде. Звичайно, будуть атестаційні якісь комісії, щоб ми не зробили так, як зробили це в Генеральній прокуратурі, які сьогодні рвуть на собі коси і кажуть: "А де ділись фахівці?".

І я вважаю, що оці такі специфічні питання, з ними не треба поспішати, тому що ми можемо просто знищити спецслужбу, особливо в умовах того стану, який сьогодні є, і в умовах гібридної війни, і в умовах тої кризи, яка у нас сьогодні насувається. Ми максимально хотіли, щоб цей процес пройшов найменш болісно, щоб ми не втратили фахівців, щоб ми не поспішали. Внести корективи завжди можна, і в умовах, коли у нас буде спокійно в

економіці, в політиці, на полях наших військових і таке інше, можна буде вносити ще корективи.

Чому я багато говорю, тому що, звичайно, люди, які служили, працювали в спецслужбі, вони більше це розуміють, вам, може, не все зрозуміло, не тому, що ви не хочете, ви просто не працювали, ви не знаєте окремих питань.

Тому я дуже вас просив би не поспішати і не рубати, як говориться, от просто, тому що ми можемо зробити з нашої - це не спецслужба ОПЗЖ, це не спецслужба опозиції, це спецслужба Президента, України, народу, - ми її повинні зберегти максимально, тому що вона є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Анатолій, я перепрошую, давайте... регламент просто.

БУРМІЧ А.П. Я вибачаюся. Я тільки тому, щоб ви теж розуміли мене. Тому я пропоную... з багатьма згоден я зауваженнями, які, я вважаю, можна зробити між першим і другим слуханням у Верховній Раді шляхом поправок. І я пропонував би його винести на перше читання в Верховну Раду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав тримає руку. Ярославе, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. В мене альтернативна пропозиція. Я насправді погоджуюся з попередньою пропозицією pana Анатолія, що оскільки вже є профільним комітетом зазначений базовий Закон по змінах до Служби безпеки України, а напрацювання pana Анатолія було би прикро втратити, то в мене пропозиція наступна. Рекомендувати профільному комітету у доопрацюванні попереднього законопроекту з усіма нашими пропозиціями врахувати, власне, пропозиції законопроекту pana Анатолія.

Факт в тому, що це є більше шансів на те, що позитивні речі з законопроекту pana Анатолія будуть враховані. По суті як би пропозицій я би зараз не заглиблювався, сама логіка зараз того, що прийняв профільний комітет, каже, що вони готові доопрацьовувати фактично один з альтернативних. Прикро, що pana Анатолія не зареєстрували як

альтернативний, він би вже одразу би враховувався. А так ми можемо дати рекомендацію, власне, врахувати при доопрацюванні позитивні положення законопроекту pana Анатолія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пані Ірина Фріз, будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую, пані голово. Дякую, пане Анатолію, за доповідь по цьому законопроекту.

Я б хотіла зазначити колегам, що законопроект, про який говорив пан Анатолій, зареєстровано під номером 3080, отже, він не може бути як альтернативний, тому що було зареєстровано набагато раніше, аніж подано Президентом.

Крім того, я б хотіла вам, колеги, нагадати, що наші міжнародні партнери дуже давно чекають від нас відповідних змін в роботі Служби безпеки України. І я б хотіла підтримати цей законопроект, в тому числі до першого читання, з урахуванням того, що він містить дуже конкретні і дуже правильні напрацювання. Тому 3080 я вважаю за можливість віддавати як відповідаючий антикорупційному законодавству і до першого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Вікторе, будь ласка.

ЧОРНИЙ В.І. Шановні колеги, я теж підтримую позицію попередніх доповідачів і в такому контексті прошу, щоб ми розглянули наші пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, а в мене тоді просто організаційне питання. Мені так виглядає, що законопроект 3080 по своїй суті є альтернативним, або, давайте так, не будемо вирішувати, який законопроект до якого є альтернативним, але законопроект 3080, законопроект 3196 і 3196-1, вони по суті про одне і те саме, а саме: про зміни або нову редакцію Закону "Про Службу безпеки України".

В мене питання. Якщо... (Зараз, пане Анатолій, бачу руку). Якщо в першому читанні, наприклад, ухвалюються одразу обидва, або два, там, або три, із цих трьох названих законопроектів, як далі йде доопрацювання

комплексного тексту нового Закону про Службу безпеки? Чи не буде більш раціональним врахувати всі ці 3 законопроекти, рекомендувати головному комітету розглядати разом і відповідно враховувати позитивні напрацювання з усіх законопроектів, і вийти на якийсь текст, наприклад, в рамках повторного першого читання? В мене по процедурі суто питання зараз, навіть не по змісту законопроектів.

Пан Анатолій. І потім пані Ірина Фріз. Да, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, ми зареєстрували цей закон першими, тому всі останні можуть бути альтернативними. Але, от зі всією повагою до тих, хто складав від Президента законопроект, вони зареєстрували свій на 15-й день взагалі в порушення процедури. І я звертався з листом до Голови Верховної Ради про те, що було порушено процедуру, не на 14-й день, але вони мені до сьогоднішнього дня не відповіли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тут ми не розглядаємо це питання.

БУРМІЧ А.П. Ви розумієте, тому не можна розглядати його як альтернативний. Він є основним, самостійним законом, і на круглому столі, і з усіма ні жодного не було зауваження. Ми хотіли саме так, щоб... я не хочу повторюватись, це не від Служби безпеки, не від опозиції - це для Президента. І, ми вважаємо, цей саме законопроект буде найбільш корисним для України, Президента, Служби безпеки і для всіх нас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірино, будь ласка, ви тримали руку. І потім Роман, да? Пані, Ірина, будь ласка.

ФРІЗ І.В. Дякую, пані голово.

Дивіться, я, дійсно, також хотіла б підкреслити насправді, що цей законопроект, 3080, не є альтернативним, він є самодостатнім. Інше питання, що до другого читання можна врахувати ті позитивні речі, а їх дуже небагато, які є у внесеному Президентом законопроекті, який взагалі було

відправлено на повторне перше читання, тобто його навіть за основу не можна брати.

Тому, якщо говорити про законопроект з точки зору рекомендацій Головного науково-експертного управління, розглядати їх всі 3 в цілому, то очевидним є, що базовим буде 3080. І саме 3080 з огляду на те, що він є першозареєстрованим, потрібно виносити в зал і потрібно ухвалювати рішення щодо першого читання. А ці два, які може комітет головний доопрацьовувати вже до другого читання на базі, на підставі 3080, позитивні речі можна взяти і врахувати у вигляді або правок, або редакційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є ще якісь коментарі щодо цих законопроектів?

Колеги, дивіться, ще раз, оскільки ми не є головним комітетом, то ми тут, в принципі, не ухвалюємо рішення: рекомендувати на перше читання чи не рекомендувати на перше читання. Тому пропозиція щодо цього законопроекту, власне, дати до нього... ми можемо зафіксувати, що норми законопроекту заслуговують або..., це таке формулювання, не дуже хороше, заслуговують на підтримку, разом із тим, дати певні зауваження в тому, що я казала.

Колеги, я би все-таки просила звернути увагу на зауваження по підслідності Національного антикорупційного бюро, це важливо, злочини високопосадової корупції має розслідувати один конкретний орган. Щойно ми починаємо робити можливості для розслідування інших органів, ми фактично втрачаємо замкнену незалежну систему розслідувань і створюємо так звані дірки, через які доручити розслідування справи високопосадової корупції можна буде нереформованому органу, наприклад, якомусь слідчому, скажімо, управління СБУ в Чернігівській області, я моделюю, будь-які інші області, нема конкретних претензій до Чернігівської, і це фактично певна дірка, якою...

Антоне, перепрошую, це абсолютно випадково я назвала, нічого поганого про управління СБУ в Чернігівській області не хочу сказати, просто перше, що спало на думку.

Ми фактично створюємо дірки, якими..., точніше, ми навіть не створюємо, ми зберігаємо дірки, якими вже користувалися певні чиновники із порушеними проти них або за фактом їх дій справами щодо корупції для того, щоби ці справи фактично поховати. Чи є необхідність таку норму зберігати, я би зі свого боку сказала, що ні. Тому я би просила комітет все-таки звернути увагу на зауваження щодо недоцільності можливості втручання Служби безпеки України в підслідність Національного антикорупційного бюро.

Ще раз наголошу, під маркою, під, точніше, формулюванням "загроза національній безпеці", можна під це формулювання можна обґрунтувати втручання в будь-яку справу високопосадової корупції...

Колеги, мене видно? Всі бачать екран нормально? Добре. Щось було, технічний збій з мого боку.

Тому я би попросила звернути увагу на це зауваження по підслідності.

Тут пані Ірина тримає руку. Да, пані Ірино? Будь ласка.

ФРІЗ І.В. Я дякую, пані голово.

Я дуже коротко. Я просто хотіла б наголосити, шановні колеги, звернути увагу на те, що сили і засоби для виявлення корупційного підкупу, а відповідно визначення за статтею «Державна зрада», – це підслідність СБУ. І відповідним чином сили і засоби для визначення таких злочинів є виключно в Служби безпеки України. Таким чином, ми не створюємо дірку для НАБУ, в них вистачає необхідності боротися з корупцією тут, всередині, але саме Служба безпеки України виявляє державних зрадників. Згадаємо Лебедєва в уряді Віктора Федоровича Януковича або Саламатіна: там був прямий підкуп з Російської Федерації, який можна констатувати як 111 стаття «Державна

зрада». Саме тому я вважаю, що це не дірка, а абсолютно логічна і нормальна норма.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, немає абсолютно жодних зауважень щодо того, що СБУ може розслідувати державну зраду, і, о'кей, хай розслідує, тут з мого боку принаймні жодних зауважень чи застережень щодо цього немає. Я говорю про доповнення статті 216 нормою, відповідно до якого Службу безпеки України може фактично віднести... зараз я уточню формулювання. Відповідно до якої Генеральний прокурор за поданням Голови Служби безпеки України може фактично віднести для розслідування Службою безпеки України будь-яке кримінальне провадження у злочинах, передбачених, власне, у рамках підслідності інших органів. І тут не йдеться про ексклюзивне розслідування державної зради, тут йдеться про те, що можна доручити СБУ фактично розслідувати злочин, який є в підслідності іншого органу слідства.

Да, пане Анатолію, будь ласка. Вибачте, будь ласка. Пане Анатолію, будь ласка, тепер спочатку, якщо можна.

БУРМІЧ А.П. Два слова. Дивіться, неправильно, не всі, тільки у виключних випадках, і саме коли є аргументовано про те, що... і Генеральний прокурор - ми ж теж вибираємо, це ж теж не людина з вулиці. І в тих випадках, де йде вербовка на підставі корупції, тоді він може доручити Службі безпеки, розумієте? Це ж не сама Служба безпеки буде визначати, і на підставі тільки зібраних матеріалів, в окремих випадках, де є саме це. Тому що, якщо це буде виключено, то навіть в тих випадках, де буде вербовка йти на підставі корупції, вони не зможуть працювати і буде тяганина між органами. Хтось їх повинен буде помирити – Генеральний прокурор. Тому це і передбачено, це не для всіх, це у виключних випадках, щоб ви розуміли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Анатолій, а ви можете зацитувати конкретну норму законопроекту?

БУРМІЧ А.П. В мене під рукою його зараз немає.

ФРІЗ І.В. Я можу зацитувати, в мене відкрита.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зміни до 216 статті.

ФРІЗ І.В. Зміни до 216 статті звучать наступним чином. Абзац, який відсутній в чинній нормі закону: "Генеральний прокурор або його уповноважений заступник за поданням Голови Служби безпеки України або його заступника, а також регіональний прокурор за поданням начальника відділу функціонального підрозділу Центрального управління Служби безпеки України або регіонального органу СБУ своєю постановою може віднести кримінальне провадження у злочинах, передбачених частиною першою, а також третьою-п'ятою цієї статті, до підслідності слідчих органів безпеки". Тобто це не визначає виключно СБУ, це визначає Генеральна прокуратура за поданням відповідних органів Служби безпеки України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно. Але тут обмежень щодо того, що це... тих обмежень, які озвучив пан Анатолій, тут фактично немає. Тут йдеться про те, що за поданням Голови Служби безпеки України Генеральний прокурор може доручити розслідування будь-якої справи з підслідності будь-якого органу: Національної поліції, антикорупційного бюро - слідчим органів безпеки. Отак тут йдеться. Тобто тут немає обмежень, що це для розслідування державної зради або у виключних випадках. Тут фактично можливість зробити це в будь-якому випадку, коли Голова Служби безпеки вважає, що це потрібно і Генеральний прокурор з цим погоджується.

Пане Анатолію, будь ласка.

ФРІЗ І.В. Там є посилання, пані голово. Є посилання на злочини, які передбачені частиною першою, а також третьою-п'ятою цієї...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно. А це підслідність, це підслідність. Третя-п'ята – це підслідність Національної поліції, це підслідність Національного

антикорупційного бюро і, мені здається, це підслідність економічних злочинів - та, що ще не закріплена за органом. Тобто фактично це дуже великий перелік злочинів.

Пан Анатолій, будь ласка. І потім пані Вікторія.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, в будь-якому суспільстві, в будь-якій країні нагляд за додержанням законодавства здійснює наглядовий орган – Генеральна прокуратура. Звичайно, вона розуміється на підслідності і на державних інтересах. І в будь-якій державі, якщо в будь-якому: в податковій, в поліції, не знаю, які ще є органи, - якщо спецслужба заходить і говорить, що «це наша компетенція, тому що у нас по цій людині є справа про те, що...», вирішується, що важливіше, ви розумієте? Так само і тут, ні в якому разі не люба справа. Це якби він захотів забирати, Голова Служби безпеки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а тут цього не написано. Тут написано – будь-яка. Пане Анатолій, вибачте, що перебиваю.

БУРМІЧ А.П. Так, якщо там є, якщо є там, вибачте, підстава для цього, це ж для того і Генеральний прокурор і визначає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут не написано, яка має бути підстава. Тут написано, що якщо Служба безпеки сказала, що їй треба і Генеральний прокурор погодився.

БУРМІЧ А.П. Він може, може, може! Він не зобов'язаний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно. Але підстави, на якій це можна зробити, тут немає.

БУРМІЧ А.П. Він не зобов'язаний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут написано просто, що це можна.

БУРМІЧ А.П. Можна, він може. Да, звичайно, тому що не можна ж розписати в цьому, ми можемо написати, якщо є загроза національній безпеці і можна це дописати в поправках. Але ж получается, що ми Генерального прокурора, ми йому не довіряємо чи він... ми краще знаємо...

СЮМАР В.П. От не довіряємо. От, на жаль, політична історія в нас така, що ми зараз бачимо протистояння силових структур. І, да, напевно, це там якась американська модель, де ЦРУ теж постійно з ФБР...

БУРМІЧ А.П. Так у всіх країн.

СЮМАР В.П. Але об'єктивно ми ж бачимо цілу низку справ, які сьогодні хочуть забрати у НАБУ і просто Генеральною прокуратурою передати в Службу безпеки України. Це відомі політичні справи насправді, да? Очевидно, що це питання глибше зараз, ніж виписка закону. Воно глибше об'єктивно, тому що це питання політичної залежності цих органів.

В мене особисто сьогоднішня Служба безпеки, sorry, з "лепшим" другом Президента, і пані Венедіктова з партквитком, і Генпрокурор з партбілетом, ну, не викликає в мене...

БУРМІЧ А.П. Дивіться, я дуже вибачаюся, питання серйозне, і, я думаю, даже більше треба про нього говорити, ніж ми зараз говоримо. Але не можна в умовах суцільної і сполошної тої ситуації, яка у нас є з корупцією і таке інше, прогнозувати. Це, знаєте, як сокира, яка служить для того, щоб рубати дрова, але нею можна і відрубати комусь голову. Але це не значить, що сокира повинна бути тупа і без топорища, якою можна буде тільки тоді, в умовах нормальних, горіхи колоти.

Закон, цей проект закону передбачав, щоб для України в нормальних умовах, для нормального Президента, для нормальних людей була гостра сокира і готова була виконувати свої повноваження. Якщо в наших умовах, ми кажемо, так, там корумповано, там... так навіщо нам вообщє щось робити? Давайте розійдемося і- хай воно само котиться кудись.

Мене важко запідозрити в любові до нинішнього Президента, до нинішньої влади і до нинішнього Голови. Але я просто знаю, там пропрацював більше 20 років, що це таке, коли незалежно ми повинні отримувати інформацію, не хтось нам буде давати, а ми самі будемо, незалежна держава, суверенна, отримувати інформацію і Президент її буде

враховувати при вирішенні питань, так само як і Верховна Рада. Я знаю, як формується агентурний апарат, ми його якщо знищимо, то це буде десятки років, щоб ми його знову сформували, не ми, а державний орган.

Тому я просто бачу, що відбувається і як відбувається, хотів би, щоб наша держава мала свій суверенний, незалежний орган безпеки, як один з незалежних.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Анатолій, вибачте, я просто буду до регламенту якось закликати, щоб ми швидше трохи рухалися.

БУРМІЧ А.П. Дякую. Вибачте, просто питання дуже серйозне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це серйозне питання, абсолютно однозначно, я думаю, що, я дозволю так собі припустити, що ніхто з присутніх не оскаржує необхідність збереження Служби безпеки України для здійснення контррозвідувальної діяльності, для захисту національної безпеки, для протидії тероризму і так далі, це ключові функції Служби безпеки України і для цього, безумовно, і агентурна мережа, про яку ви говорите, і агентурні можливості, і можливості для оперативно-розшукової діяльності мають бути збережені.

Далі. Ми ж не обговорюємо, я принаймні не хочу обговорювати особу ніякого конкретного Генерального прокурора, ні минулого, ні майбутнього, ні теперішнього. Чому? Тому що ми пишемо закон не під Генерального прокурора, а ми пишемо закон під ті конкретні, грубо кажучи, хвороби, якими хворіє та чи інша сфера і які ми хочемо вилікувати, виправити для нормальної роботи. У нас була вже така практика, коли справи з підслідності Національного антикорупційного бюро доручалися Службі безпеки України, зокрема, якщо я не помиляюся, у 2017 році так було, у 2016 році були такі справи. Закінчилося це все чим? Нічим, нічим це не закінчилося, більше того, потім ще були рішення суду, по яким суд взагалі відмовлявся брати ці провадження, бо слідчі дії і, відповідно, розслідування були здійснені з порушенням підслідності. В підсумку це все грало виключно в інтересах

кого? В інтересах осіб, які чи то підозрювали в корупції, які мали підозри, які мали обвинувальні акти, або по факту дій яких розслідувалися ті чи інші кримінальні справи. В підсумку наставало що? Безкарність. Наша мета яка? Щоб ця безкарність не наставала і, відповідно, щоб мав можливість кожен орган займатися своєю справою: антикорупційні - розслідувати корупцію, Служба безпеки України, відповідно, протидіяти, займатися контррозвідкою і так далі.

Пане Романе, прошу? Я не почула.

ІВАНІСОВ Р.В. Я вибачаюся, я з помічником говорив. Вибачте, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гаразд.

СЮМАР В.П. Це не «последняя», даже не «предпоследняя», це там десь третя чи четверта в порядку денному з 50-ти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тому пропозиція, оскільки це, справді, третє чи четверте питання у порядку денному з дуже великої кількості питань, є пропозиція все-таки переходити до ухвалення рішення, а саме: ми можемо рекомендувати головному комітету... Дивіться, давайте подумаємо над формулюванням. Або рекомендувати Верховній Раді для ухвалення в першому читанні законопроект з урахуванням зазначених зауважень. Я б, колеги, все-таки звернула увагу на зауваження по недоцільності втручання в підслідність антикорупційного бюро, тут є зауваження щодо визначення правового статусу Служби безпеки України, а саме: СБУ має бути самостійною спеціальною службою, а не правоохоронним органом все-таки. Тут є зауваження щодо того, що відкритим є перелік повноважень Служби безпеки України. Це насправді вже більше технічні такі зауваження, було б доцільно, щоб цей перелік повноважень був закритим, було б доцільно по тексту відійти від оціночних суджень.

Далі. Є норма, яка, мені здається, буде каменем спотикання, а саме: щодо права співробітників Служби безпеки України проникати в житло, інше

володіння особи без рішення суду у випадках, пов'язаних з необхідністю припинення злочину проти основ національної безпеки. Я думаю, тут може бути трохи, скажімо, суб'єктивізму і поля для зловживань, для визначення випадків, коли можна так робити і коли не можна.

Далі. Також право СБУ, яке може стати каменем спотикання, - це можливість для здобуття інформації та обмежувати право осіб на таємність повідомлень, що передаються поштою, телеграмом, телефоном і так далі. До цих повноважень СБУ було б доцільно додати певні запобіжники.

Такий є проект рішення комітету. Колеги, з вашого дозволу, я цей проект рішення запропоную для волевиявлення членам комітету, а потім будемо дивитися, на яке рішення ми виходимо.

Колеги, такий підхід приймається. Колеги? Пане Анатолію, ви можете увімкнути собі мікрофон.

БУРМІЧ А.П. Все те, що ви недавно сказали, це все вирішується тільки за рішенням суду вже давно, ніхто без рішення суду нікого не прослуховує, не проникає в житло, не заглядає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але в законопроекті є можливість це робити без рішення суду.

БУРМІЧ А.П. Це неправда. Це неправда, тому що це передбачено іншим законом: про оперативно-розшукову діяльність, в КПК, в інших законах. Ви розумієте, це саме собою мається на увазі, розумієте? Якщо треба дописати, то можна дописати і повторити, але ми повторюємо інші закони. Це давно, вже десятки років ніхто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Анатолію, просто для того, щоб не склалося враження, що я вводжу в оману членів комітету, я відкриваю законопроект. Стаття 27 «Проникнення до житла чи іншого володіння особи», частина перша: «Співробітники Служби безпеки України вправі проникнути до житла чи іншого володіння без вмотивованого рішення суду у випадках, пов'язаних з...», - і далі перелік.

БУРМІЧ А.П. Це тільки у випадках шпигунства і тероризму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, рятування життя людей і цінного майна під час надзвичайних ситуацій, безпосереднє переслідування, припинення злочину...

БУРМІЧ А.П. Дивіться, а ви за те, щоб коли, наприклад, там терористи взривають або заклали... бігти треба брати санкцію суду?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тут, до речі, про тероризм нічого не сказано. Про тероризм - я «за», але тут нічого не сказано про це. Добре. Пане Анатолію, дивіться, ще раз...

БУРМІЧ А.П. Давайте в іншому форматі про це поговоримо, тому що ми будемо забирати час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, пане Анатолій, ще раз. Пропозиція, яку я озвучила, - це рекомендувати законопроект головному комітету відправити на перше читання, хай Верховна Рада визначається; або, як альтернатива, зафіксувати, якщо Верховна Рада визначиться рухатися законопроектом 3169, то положення законопроекту 3080 врахувати при опрацюванні законопроекту 3169. Це дві альтернативи. Ще раз, ми можемо наступне зробити, пане Анатолій, почуйте мене, мені здається, компромісний буде варіант. «Рекомендувати Верховній Раді на перше читання цей законопроект, кома, - у разі, якщо Верховна Рада ухвалить рішення щодо повторного першого читання або щодо першого читання законопроекту 3196, то врахувати положення законопроекту 3080 при відповідно підготовці редакції Закону про СБУ». Бо ці обидва тексти - вони Закон про СБУ, це не взаємовиключні рекомендації.

БУРМІЧ А.П. Навіщо ми будемо забігати, що вирішить Верховна Рада? Може, Верховна Рада їх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гаразд, рекомендувати на перше читання із зауваженнями, які я озвучила. Ніщо з цих зауважень не перешкоджає далі руху по законопроекту, але це ті речі, які точно треба уточнити. Наприклад, ви говорите, що може бути... як виключення може бути можливість робити

певні дії без санкцій суду, таке є в НАБУ, але в якості запобіжника, виписано, що, якщо НАБУ так робить, наприклад, приходить із обшуком, грубо кажучи, без рішення суду у випадку, коли необхідно це зробити швидко, інакше є підстави побоюватися знищення доказів, в такому випадку виписано як запобіжник, що НАБУ все одно має звернутися до санкції суду, і якщо суд таку санкцію не дав, то не можуть бути використані як докази отримані під час такого обшуку предмети, документи чи що було отримано.

Я наводжу цей приклад, щоб показати, що є запобіжник, є право, бо, справді, ситуації, коли треба, але є запобіжник, тому ми звертаємо увагу, що і тут мають бути запобіжники. Погоджуєтесь?

БУРМІЧ А.П. Конечно!

ГОЛОВУЮЧИЙ. В такому варіанті, як я запропонувала, проект рішення по законопроекту 3080, давайте вже визначатися. Гаразд, колеги? Не треба мені суть проекту рішення повторювати ще раз, правда? Добре. Дякую дуже.

Колеги, ще раз, я буду називати членів комітету і проситиму визначитися.

Валерій Стернічук? Валерій?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За такий проект рішення.

Радіна Анастасія – за.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимире, ми бачимо тебе? Ми не бачимо, не міг би ти камеру увімкнути? Все, бачимо. Володимире, дякую дуже.

Володимир Кабаченко – за.

Антон Поляков? За. Антоне, ти кажи, що саме, бо ти піднімаєш руку, а це «за», «проти»?

ПОЛЯКОВ А.Е. Простите, мікрофон не включил. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков – за.

Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Шинкаренко – за.

Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька?

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мошенець Олена? Олено? Нема зв'язку, нема зв'язку з Оленою.

Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

І Галина Янченко?

ЯНЧЕНКО Г.І. Я - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Янченко також «за».

Володимире, маємо результати голосування, да? Мені здається, ухвалене рішення.

КАБАЧЕНКО В.В. Так, ухвалене.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення ухвалене. Добре, колеги, дякую дуже.

БУРМІЧ А.П. Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На цьому з цими законопроектами про Службу безпеки України ми закінчили, і рухаємося далі по порядку денному, а саме: пункт 3 законопроекту, який ми розглядаємо в порядку антикорупційної експертизи, колеги.

Дивіться, ми вже розглянули законопроект 2709-1, 2710-1, наступний законопроект - 2693 і 2693-1 - це пакет законопроектів про медіа. Ми на минулому засіданні комітету хотіли запросити представника авторського колективу, і з нами мав сьогодні бути пан Микита Потураєв, але, на жаль, поки я не можу з ним зв'язатися. Відповідно, колеги, в мене питання-пропозиція. Можливо, ми цей законопроект трохи відкладемо, або сьогодні, або на наступному засіданні приєднається до нас представник авторського колективу, для того щоб ми могли нормально цей законопроект обговорити? Я думаю, що тут нема поспіху, тому що абсолютно жодних, мені здається, нема сподівань, що ближчим часом цей законопроект без або в обхід нашої експертизи вийде на порядок денний Верховної Ради. Да, колеги, підтримується такий підхід? Да, я бачу, ті, кого я бачу на відео, кивають.

Тоді рухаємося далі по законопроектам. Наступний законопроект - 2637. Одну секунду, колеги, я відкрию свої нотатки. Законопроект 2637. Одну секундочку! Законопроект 2637 - це можливість створення агломерації органів місцевого самоврядування для спільного фінансування і вирішення відповідно чотирьох конкретних питань: водопостачання, поводження з відходами, якщо я не помиляюся, це питання кладовищ і так далі. Це великі насправді питання, які складно органам місцевого самоврядування вирішувати самотійно. Саме для цього пропонується відповідно дати

органам місцевого самоврядування можливість об'єднуватися, створювати агломерації і спільно такі питання вирішувати спільними ресурсами.

Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи, якщо я не помиляюся, визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. І без зауважень.

Колеги, допоможіть мені знайти висновки. Чи є якісь коментарі щодо цього законопроекту, колеги? Нема зауважень до цього законопроекту в проекті висновку за результатами антикорупційної експертизи.

Ярослав Юрчишин тримає руку. Будь ласка, Ярославе.

ЮРЧИШИН Я.Р. Насправді в мене є зауваження до пропозицій створити так звану Раду агломерацій і надати їй повноваження, що належать на даний момент сільським, селищним, міським радам. Це, по-перше, суперечить Конституції, поки що у нас такої можливості немає, що ми повноваження, визначених Конституцією адміністративних частин передаємо на новостворені. Поки у нас є можливість тільки делегування повноважень районних та обласних рад місцевим державним адміністраціям.

Тобто тут як би послідовність, ми намагаємося зараз проводити децентралізацію на рівні законів, що заходить в суперечку з Конституцією. Просто реально суперечність Конституції – це є підстава для, власне, визнання корупційним. В той же час, як би логіка самого створення агломерації передбачає винесення певного переліку питань на цей рівень. І от як нам це фактично узгодити, в мене питання. Тобто резонно це взагалі вважати корупційним порушенням, але, зважаючи на те, що ми зараз фактично відмовилися від процесу децентралізації на рівні змін до Конституції, зважаючи там на кучу обставин, реанімувати цей процес теж немає фактично можливості.

Тут, власне, висловити, що таке зауваження є, що сама Рада агломерацій перебирає на себе повноваження, які як би Конституцією їй не можуть бути надані, і рекомендувати при доопрацюванні... ну, фактично або

передбачити добровільність передачі цих повноважень, тобто що міські, селищні, сільські громади передають ці повноваження, в принципі, своїм рішенням, воно хоч якось буде тоді відповідати фактично Конституції. Тому є таке зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, колеги, як так розумію, що логіка законопроекту в тому, що йдеться про об'єднання органів місцевого самоврядування, що передбачено, якщо я не помиляюся, Законом про місцеве самоврядування. Це нормальна історія, і абсолютно очевидно, що в органів місцевого самоврядування є потреби, які вони не можуть вирішити і профінансувати, не об'єднуючи ресурси і не ухвалюючи спільне рішення. І для вирішення цієї проблеми якраз і є цей законопроект.

Ярославе, ще раз, проект висновку, який ми могли б за результатами розгляду цього законопроекту зробити, який ви пропонуєте? Ярославе, увімкнений мікрофон.

ЮРЧИШИН Я.Р. Звернути увагу... тобто із зауваженнями, тобто ми там розуміємо, що це не бажання створити корупційну якусь лазівку, але як би є застереження. Звернути увагу розробників законопроекту про те, що на Раді агломерацій передаються повноваження, які вона по факту не може перебрати на себе згідно Конституції, і тому рекомендувати знайти механізм, власне, добровільної передачі цих повноважень при об'єднанні, бо перелік цих повноважень є, а процедура їх набуття фактично самим законом не уточнена. Тобто тут потрібно сказати, що у разі добровільного об'єднання такі-то повноваження згідно рішення адміністративних частин, які об'єднуються, передаються нагору. Тобто сам факт добровільної передачі, щоб це було більш чітко прописано, знято ці ймовірні застереження з точки зору Конституції, щоб знову ж таки не підважувати хорошу ініціативу тим, що вона може бути оскаржена у Конституційному Суді через суперечність положенням Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірино, будь ласка. Тримала Ірина руку.

ФРІЗ І.В. Дякую, пані голово.

Я підтримую всі зауваження зараз, які озвучив Ярослав. Крім того, якщо брати вже висновок ГНЕУ, то там чітко вказано насправді порушення цією законодавчою ініціативою частини другої статті 142 Конституції України, а саме, тобто ради можуть об'єднуватися, в тому числі місцеві, селищні, для того, щоб виконувати спільні проекти, а не створювати якісь органи, яким будуть делегувати повноваження. І якщо ми вже говоримо про те, що делегування повноважень та порушення Конституції відповідно означає неможливість законопроекту відповідати антикорупційному законодавству, то давайте будемо послідовні. Ми колись раніше говорили, що якщо законопроект порушує норми Конституції, а відповідно несе в собі загрози, в тому числі антикорупційні, корупційні, перепрошую, то бажано цей законопроект у висновку не лише зауваження давати, а наголошувати на невідповідність антикорупційному законодавству.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Вікторія, будь ласка. Вікторія тримала руку.

СЮМАР В.П. Колеги, я підтримую цю позицію, тому що насправді дуже чутливе це питання для регіонів, і ми можемо мати дуже багато конфліктів і дуже багато боротьби різної проблемної. І це варто вказати, тому що навіть корупційні ризики в цьому є. Повірте, я знаю ситуацію там з київськими забудовниками, наскільки вони зацікавлені у приєднанні, у створенні агломерації відповідно з навколишніми містечками. Тому треба дуже чітко вказати про добровільність, більше того, я б сказала, законодавчо гарантованою і визначеною. Інструменти треба продумати, як це правильно робити, але це дуже слушно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, чи є ще якісь коментарі стосовно цього законопроекту? Колеги, я правильно розумію, що у нас надійшло дві пропозиції щодо висновку до цього законопроекту? Була пропозиція Ярослава зробити висновок такий, що законопроект відповідає антикорупційному законодавству, але дати зауваження щодо відсутності

механізму об'єднання і передбачити необхідність добровільної передачі цих повноважень на Раду агломерації. Правильно я зрозуміла пропозицію, Ярослав, чи ні?

СЮМАР В.П.не погоджуєшся, що це є як корупційний ризик?

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивися, Вікторія, якщо запровадити добровільну передачу, то це не є корупційний ризик, тобто, умовно кажучи...

СЮМАР В.П. А зараз? Зараз це містить корупційний ризик, її треба виправляти. Може містити корупційні ризики в тому контексті, що ця агломерація буде здійснюватися без рішень відповідних самих громад, з порушенням процедур, які містять... Знову ж таки, процедура містить корупційні ризики, очевидно, тому що підкуплять, зроблять громадські слухання якісь там показушні, знову-таки всі знаємо, як це робиться.

ЮРЧИШИН Я.Р. З одного боку, ти права, тобто якщо читати прямо, є порушення статті 2 Конституції, але... Тобто ми зараз маємо набагато гіршу ситуацію, коли фактично РДА чи ОДА, які в принципі не підконтрольні місцевій владі, здійснюють ці повноваження. Тобто питання нероблення, воно дорожче, ніж питання фактично, якщо будуть можливості власне добровільного.

Ви почали адекватну процедуру децентралізації, яка чітко базувалася на добровільного об'єднання. Конституція зараз прописана так, що далі, ніж об'єднання, власне, ОТГ, добровільності не передбачено. Далі є дуже чітко централізований розподіл повноважень.

Ініціатори насправді, тобто я бачу тут прагнення, власне, дати можливість такі агломерації створювати і працювати нормально таким містам, як Київ, Львів, не заходячи в постійний конфлікт там з Коцюбинським, з Сокільниками, тобто створювати механізм об'єднання. Ризик в цьому об'єднанні ти дуже чітко продемонструвала, що якщо там буде це недобровільно...

СЮМАР В.П. Знаєш, в чому суть Коцюбинського, от смисл Коцюбинського? Можна до чого завгодно апелювати, але насправді це інтерес долучити в Київ Біличанський ліс і збільшити від 15 відсотків і більше кількість лісових насаджень в місті Києві, які дозволяють в Києві робити забудови.

ЮРЧИШИН Я.Р. Приклад поганий, о'кей. Але місцева влада, делегуючи певні повноваження нагору власним рішенням, створюючи агломерацію, фактично як представники громадян діють в інтересах громадян. Чи можуть бути тут порушення? Цілком можуть бути, тобто ми ніколи не будемо мати стовідсоткову гарантію.

В принципі, це можна виправити. Так, щоб це прописати отак, щоб воно відповідало повністю Конституції, тут я з Ірою погоджуюся, бо там стаття дуже чітко регламентує, де є чий повноваження. Але як би, чи тут створюються спеціально корупційні ризики? Я не бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир тримає руку, будь ласка. Володимире, будь ласка. Володимире, якщо можна, ще раз. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Я зустрічався з авторами-розробниками цього законопроекту. Для них цей законопроект дуже важливий, і тому, можливо, нам також треба скористатися логікою, як ми Закон про медіа, я все ж таки пропонував би запросити авторів цього законопроекту, щоб вони відповіли на наше запитання. Я їм ставив запитання щодо невідповідності цього законопроекту Конституції України. У них є пояснення, на жаль, я не можу фахово надати вам їх роз'яснення, тому що це їх задача, вони є авторами цього законопроекту. А я все ж таки запропонував би запросити їх на наступний комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас є така практика, коли є пропозиція для додаткових пояснень запросити, запрошуємо. Тоді, колеги, пропоную на наступне засідання комітету запросити або пана Віталія Безміна, або ще когось із авторського колективу законопроекту для пояснень, тим паче, поки

ми маємо час це зробити. Гаразд, колеги, немає заперечень? Нема заперечень. Дякую дуже. Тоді це питання переносимо.

Колеги, як я і казала, до нас долучився Микита Потураєв, який є представником авторського колективу законопроекту 2693 - законопроект про медіа. Тоді я пропоную до цього законопроекту перейти. На минулому засіданні комітету озвучені були зауваження до цього законопроекту, мені здається, якраз Ярослав Юрчишин озвучував зауваження. Правильно пам'ятаю, Ярославе?

ЮРЧИШИН Я.Р. В мене були питання. Єдине що, зараз мушу підняти, власне, що ми тоді..., бо потрібно... як би хвилиночку. Якщо пан Микита може пояснити просто саму логіку закону, буквально там хвилин на 2-3, то це було б дуже класно.

СЮМАР В.П. Я паралельно уточню. Я так розумію, що в цьому законопроекті, однозначно потрібному, є одна норма, яка викликає найбільше питань, - це якраз регулювання контенту інтернет-видань Національною радою з питань телебачення і радіомовлення. Це, власне кажучи, надання їй функцій, які чітко не передбачені Конституцією України, і це допускає острах, принаймні, дуже багатьох редакторів щодо можливих зловживань. Адже наша Нацрада з питань телебачення і радіомовлення має достатньо чітко виражене політичне призначення, і, на жаль, норми, які нібито в Закон про медіа мають вдосконалити призначення на цю посаду, встановити більш жорсткіші конкурси, але поки що маємо те, що маємо. І тому через недовіру до Нацради є дуже багато застережень. Я думаю, що в цій частині треба ключові пояснення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще хтось хоче озвучити питання до Микити? Чи можемо передати слово Микиті просто? Микито, будь ласка, тоді, напевно, починайте ви.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Я всіх радий вітати у доброму здоров'ї, і тут поруч зі мною ще Євгенія Михайлівна Кравчук, також один із співавторів

цього законопроекту. Вибачте, колеги, заздалегідь, не знаю, скільки у нас тут часу до наради, але я спробую стисло.

Логіка законопроекту полягає в тому, як неодноразово казали під час громадських слухань з його приводу, законодавство розпорошено, законодавство дуже застаріле, законодавство взагалі не бачить сучасних медіа жодних. Тому взагалі, навіть не роблячи поправку на війну, хоча її треба робити звичайно, ідея того, щоб осучаснити законодавство, привести його у відповідність до директив Європейського Союзу, вона була, вона була у Верховній Раді минулого скликання. Була створена робоча група, створена за ініціативою, зокрема, Вікторії Сюмар, дуже багато було зроблено, фактично опрацьований текст законопроекту про аудіовізуальні послуги, які відповідають директиві. І фактично єдине, що ми зробили, коли зми айнялись цією темою, це вирішили, що варто зробити більш, настільки, наскільки можливо наближено до кодексу, медійний закон. Чому це не кодекс? Тому що було вирішено не торкатися суспільного телебачення. Це, щонайменше, одна з причин, тому що кодекс, він мав би охоплювати всі медіа без виключення. Тому він максимально комплексний, він не про журналізм, він не про свободу слова, він про те, як функціонує медійний ринок в Україні, він про те, що є медіа, що не є медіа, і про те, що підлягає регулюванню з боку регулятора, що не підлягає регулюванню.

Значить, законопроект пройшов, ну, майже повний цикл європейської публічної політики з точки зору того, що було обговорення з усіма індустріями, з деякими індустріями по декілька разів. Отримані висновки від експертів офіційних, акредитованих від Ради Європи, це проект за підтримки Європейського Союзу. Значить, мали, окрім обговорень з індустріями і за участю громадськості, мали також спеціально організовану вже через пандемію онлайн-конференцію з європейським експертами - тими саме, які писали висновки і пропозиції щодо змін у первісний текст. Були також представники Європейської комісії. Вже маємо остаточні висновки.

Значить, що стосується взагалі ситуації на зараз. Як ми неодноразово казали, або між першим і другим читанням ми внесемо всі поправки, їх досить багато. Ми хочемо врахувати інтереси всіх стейкхолдерів. І, в принципі, на зараз у мене завтра ще є така сама зоом-конференція з робочою групою. Вони будуть обговорювати з нами вже закон фактично в новому вигляді, який набрав майже 100 відсотків, дуже багато поправок вже враховані в тексті.

Тому, значить, я можу зараз віднестися, звичайно, до ваших зауважень. Я хочу сказати, що ми, в принципі, і їх, і ваші зауваження теж, звичайно, врахуємо. Тим більше, що... знову ж таки, у нас зараз з Євгенією Михайлівною є час, ми послухаємо, можливо, ми зараз вже скажемо, що ці питання зняті.

Що стосується того, про що зауважила Вікторія Сюмар, то я міг би погодитись. Єдине що, є досвід, до речі, Польщі, де так само Національній раді з питань телебачення і радіомовлення, яка там так само називається, були надані такі повноваження. Ми не вважаємо, що це протирічить Конституції. Ми вважаємо, що новий закон дозволить також регулятору бути захищеним від політичних впливів і запроваджувати більш відповідальну, значно більш відповідальну і незалежну політику регуляторну, і призначення будуть вже відбуватися за новими правилами, про що пані Вікторія слушно зазначила. І через це, звичайно, як тільки ми вийдемо з пандемії, ми будемо рекомендувати якомога скоріше розглянути в першому читанні, потім внести правки, і вже з правками голосувати в другому читанні.

Ось така коротко його передісторія, ось такий стан з цим законом речей зараз. Будь ласка, колеги, я і пані Кравчук, ми готові відповісти на питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Юрчишин, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так, підняв свої протоколи, у мене, справді, є кілька зауважень. Тобто це як би не там от, як ризик-ризик, але те, що дає можливість створення потенційного ризику.

Перше - це дуже велика різність штрафу: від 10 до 75 розміру мінімальних заробітних плат. І саме як, чому важкість визначає Національна рада? Це велика дискреція і вона потребує як би уточнення, тобто щоб коридор був або суттєво менший, або було зрозуміло, за які порушення який рівень покарань.

СЮМАР В.П. Штрафи прив'язані до ліцензійної плати. Не може платити... Так от тут є логіка, тому що місцеві канали - ліцензія коштує одну суму, а великі...

ЮРЧИШИН Я.Р. Вікторія, можна я закінчу, бо це ще не був кінець, власне, пропозиції?

І друге. У нас є дуже багато, скажімо, таких оціночних суджень, при яких Нацрада може, або не може, або не хоче влаштовувати перевірки. Тобто Національна рада, виходячи з тяжкості потенційних порушень, а також інших обставин (визначення "інші обставини") може, тобто не мусить, не має, а конкретно це її рішення як колегіального органу, призначити виїзні або безвиїзні планові або позапланові перевірки у визначеному Нацрадою порядку. Тобто фактично ми даємо дуже широкі повноваження Нацраді діяти на свій страх і розсуд.

Тому у мене просто пропозиція, щоб не збивати закон, бо він насправді дуже важливий, і ця пропозиція і до альтернативного аналогічна: це фактично доопрацювати, зменшити дискрецію, яка надається Національній раді у проведенні перевірок, тобто доопрацювати, з тим щоб була більш чітко виписана сама процедура перевірок. І якщо Вікторія говорить, що там є прив'язка до ціни, тобто... це не має значення, але от зняти ці "може", тобто оціночні моменти, які ми навіть як законодавець не проконтролюємо. У Нацради має бути де-факто в законі інструкція, як вона діє в тих чи інших випадках, тобто уточнити ці положення, зменшити дискрецію Нацради.

ПОТУРАЄВ М.Р. Приймається, аАбсолютно приймається. Нам звернули увагу, і нас, і робочої групи, і там ретельно пройшлися вже по текст. Там всі оці вже коридори можливостей вже звужені, тобто там ніхто вже нічого не може, там всі уже або мусять, або...

Слушна пропозиція. Дякую. Ще раз зробимо ревізію тексту, на всяк випадок перевіримо ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще якісь пропозиції, думки щодо цього законопроекту?

Володимире, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Так мене чуто?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ПОТУРАЄВ М.Р. І видно.

КАБАЧЕНКО В.В. Прекрасно.

Колеги, я знаю, що зараз на розгляді Верховної Ради України є проект Закону про електронні комунікації (це реєстраційний номер 3014). Так от, цим законопроектом встановлюється новий регуляторний орган, який здійснює державний аналіз за додержанням законодавства у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектру. Що цікаво, що цьому органу, який зараз є у законопроекті, притаманні схожі функції, як і функції, притаманні Національній раді, а саме: видача ліцензій на постачання електронних комунікацій, послуг для потреб мовлення з використанням радіочастотного ресурсу та здійснення обов'язкової реєстрації провайдерів аудіовізуальних сервісів.

А моє питання полягає в наступному. Пане Микито, ваш законопроект за реєстраційним номером 2693, він якимось чином узгоджений із законопроектом 3014 про електронні комунікації?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, саме... Він постійно знаходився в Комітеті з питань цифрових трансформацій. Від них ми отримали зауваження і пропозиції щодо, до речі, відповідальності провайдерів, тому що у нас була

європейська модель застосована, а в нашій, як нам пояснили, в нашій індустрії, було декілька зустрічей з Інтернет Асоціацією України, вони нам пояснили ґрунтовно, що архітектура українського Інтернету відрізняється від європейського чи американського, і тому покладати на провайдерів відповідальність за те, що у них в послугі, в пакеті, неможливо. Короче, я зараз просто буду дуже глибоко занурюватись в нюанси. Але, одним словом, так, ми у процесі узгодження, ну, фактично я думаю, що ми вже узгодили з колегами з того комітету наш...

СЮМАР В.П. Вибачте, я скажу колезі. Добре, що йде процес узгодження. Справа в тому, що це вимога директиви: розвести технічні речі і регулювання контенту, який здійснює Нацрада. Це вимога європейської директиви. Цей закон, в принципі, писався для гармонізації українського законодавство у сфері аудіовізуальних медіапослуг, ну, фактично телебачення, радіомовлення і всього, тому що ми додаємо Інтернет, тому що там дуже багато ютуб-платформ і тому подібного, що є аудіовізуальним, до європейського законодавства.

У Європі йде розмежування, тому що провайдер не створює сам контент. Вони кажуть: все, що стосується змісту, – це одне, а все, що стосується технічних послуг, – це інше. І якщо йде процес узгодження, то, в принципі, це просто логіка європейської директиви.

КАБАЧЕНКО В.В. Вікторія, а ти впевнена, що це не створить дублювання повноважень державного...?

СЮМАР В.П. Зараз, справді, провайдерів інтернет-послуг не реєструє Національна рада з питань телебачення і радіомовлення. Але тут мова йде про те, що це треба розвести, і це, в принципі, європейська директива. Це не буде дублювання. Нацрада цим вже не буде займатись.

КАБАЧЕНКО В.В. А, ми просто приберемо це із повноважень Нацради?

СЮМАР В.П. Так, так, так. Тому що технічна регуляція, вона носить в Європі зовсім інший характер. Там немає контенту, там є технічні функції, а Нацраді лишається тільки те, що... ну, йде мова про зміст.

КАБАЧЕНКО В.В. Я глибоко не вникав у зміст цього законопроекту, але, наскільки я зрозумів, саме ці повноваження, вони лишаються закріпленими за Нацрадою.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, ні, Володимире, ні, ні, це не так. Нацрада працює лише там, де виробляється контент. Там, де надаються послуги зв'язку, Нацрада до цього не мала, не має і не буде мати ніякого відношення. Це, дійсно, як слушно Вікторія зараз зауважила, це вимога одна з базових європейських. І ми ніколи б не пройшли європейську експертизу, якби у нас було б отаке перетинання. Тобто, значить, послуги зв'язку, і, звичайно, і доставка сигналу і так далі – це одне, виробництво контенту – зовсім інше. Різні регулятори, щоб ніякого не було зв'язку між ними.

КАБАЧЕНКО В.В. О`кей. Супер!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, які ще питання чи зауваження до законопроектів? Ще в когось лишилися?

Тоді, колеги, дивіться, проект висновку за результатами антикорупційної експертизи, зробленої секретаріатом комітету, на законопроект 2693. Пропозиція визнати його таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Разом із тим, дати до нього декілька зауважень і пропозицій, я би сказала, не принципового для предмету регулювання характеру, зокрема передбачити неможливість обрання членом Національної ради особи, яка притягалася до відповідальності за пов'язані з корупцією правопорушення; додати вимоги щодо усунення обмежень відповідно до Закону "Про запобігання корупції"; додати вимоги по запобіганню конфлікту інтересів.

Ну, власне, я не буду весь проект рішення зачитувати, він у вас є. Єдине що, тут є також зауваження щодо штрафних санкцій, яке, я так

розумію, щодо великої розбіжності між мінімальним і максимальним розміром штрафних санкцій. Це зауваження, я правильно розумію, ми в дискусії знімаємо? Правильно, колеги?

_____. Абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це зауваження ми знімаємо.

Крім того, колеги, є зауваження наступного характеру. Пропонується затвердження та оновлення переліку осіб, що створюють загрозу національному медіапростору України. Передбачається, що до переліку включається особа, щодо якої відкрите кримінальне провадження про вчинення злочинів проти основ національної безпеки.

Чесно кажучи, мені просто не зовсім зрозуміло, як це технічно буде виглядати, адже провадження - воно за Кримінальним процесуальним кодексом відкривається не проти когось, а по факту. І відкриття провадження, воно, скажімо так, на якій стадії провадження ми будемо вже вважати, що особу треба віднести, треба включити в цей перелік? Якщо ми маємо фактове провадження, в якому фігурує особа, це трошки так сумнівно було б, якщо є підозри, якщо є обвинувальний акт, як це на практиці виглядатиме?

ПОТУРАЄВ М.Р. Я буду дуже вдячний, якщо ви, колеги, вкажете це зауваження у своєму висновку і рішенні, тому що у нас з цього приводу виникло багато дуже дискусій і в робочій групі, і в комітеті. І якщо ви на це зауважите, нам це дуже допоможе від цієї ідеї відмовитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозуміла. Дякую дуже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будемо вдячні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозуміла. Почула.

Вікторія.

СЮМАР В.П. Ви залишили множинність чи ви одне провадження там записали?

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивись, я зараз просто не маю при собі тексту. Треба подивитись текст, тим більше, що там цю історію про чорні списки так звані, її зараз нам подала громадськість, вони там більш чітко виписали з урахуванням того, що у нас в різних законах розкидано, у тому числі там про кінематографію. Ну, ти знаєш цей контекст. У мене просто з собою немає.

СЮМАР В.П. Хай лишається в кінематографії так, як воно є, так, як воно працює зараз, тому що...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми там нічого не торкаємось. Там про що справа? Європейці чітко сказали, що це дуже добре, що у вас є в Законі "Про кінематографію", але якщо ви кажете про медіа, то у вас хоч беріть Ctrl+C, Ctrl+V, ну, звідти і переносить сюди, тому що кінематографія – це кінематографія, культура – це культура, медіа – це медіа. Ну, тобто у вас мають бути критерії, чому ви когось не показуєте, або чому, тим більше, ви когось не...

СЮМАР В.П. Не пускати в країну. Ми не пускаємо в країну пропагандистів-журналістів якихось російських каналів...

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивись, ми ж не лише не пускаємо. Йдеться про те, що ми певних осіб, прикладом, не показуємо без редакційного, так би мовити, коментаря. Розумієш, так? Тобто ми не даємо в прямому ефірі прес-конференції Путіна без того, щоб наші медіа не дали власний коментар навколо цього всього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги... Я перепрошую, Микито, вибачте, будь ласка, дозвольте я буду модерувати. Колеги, у вас вже така фахова дискусія, за якою, чесно вам скажу, складно слідкувати членам комітету, зокрема я про себе говорю. Мені, на жаль, складно. Тому, колеги, якщо ваша ласка, можливо, ми могли б виходити на ухвалення рішення.

Пані Ірино, будь ласка. Пані Ірина коментар, і будемо виходити на ухвалення рішення.

ПОТУРАЄВ М.Р. *(Не чути)*

ФРІЗ І.В. Пане Микито, можна ви трохи послухаєте, добре? Ми вас слухали.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка. Вибачте, вибачте.

ФРІЗ І.В. У нас є модератор - пані Анастасія. Дякую, пані Анастасіє.

Ви знаєте, я читаю висновок проекту рішення комітету і погоджуюсь з усіма зауваженнями. А також я прочитала 12 сторінок зауважень від ГНЕУ, з якими також погоджуюсь. І відповідним чином, як і дискреція при визначенні штрафів, при призначені чи непризначені, а також по пунктах все, що вказано, з моєї точки зору, дає нам підстави говорити, що цей законопроект, при всій його необхідності і важливості, вагомості, все ж таки не є таким, що відповідає антикорупційному законодавству. Я зі свого боку буду утримуватись.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Ірино.

Колеги, я з вашого дозволу... Давайте так зробимо, як ми завжди робимо. Я поставлю на голосування той проект висновку, який в нас є за результатами антикорупційної експертизи.

Єдине що, я правильно зрозуміла, я ще раз уточню.: пані Вікторія, ми можемо зняти пропозицію щодо великого розриву між максимальною і мінімальною межею для штрафів, правильно?

СЮМАР В.П. Колеги, там розмір штрафу прямо прив'язаний до ліцензійного збору. Якщо це дешева ліцензія - це маленькі компанії,- платять менше. Великі канали платять великі штрафи. Вони прямо прив'язані по формулі, там це не є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто цей пункт я тоді пропоную забрати із проекту рішення. А далі, колеги, прошу визначатися щодо того проекту рішення, який ми маємо: законопроект 2693 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, з урахуванням зауважень, які були озвучені, які ви бачите в проекті рішення, за виключенням зауваження номер

7 щодо розміру штрафів, яке запропоновано, і наче, я так розумію, немає зауважень зняти. Да, колеги?

У такому варіанті давайте спробуємо визначитися щодо цього проекту рішення. Знову ж таки, буду всіх називати і просити визначатися.

Валерій Стернійчук... Колеги, вибачте, маю увімкнути всім мікрофони. Одну секундочку. У всіх увімкнені.

Валерій Стернійчук?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Анастасія Радіна, я за такий проект рішення.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримується.

Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар – за.

Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч утримується.

Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко – за.

Антон Поляков?

ПОЛЯКОВ А.Е. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька

СЛАВИЦЬКА А.К. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна утримується.

Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман – за.

Юрчишин Ярослав?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець?

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

І Галина Янченко? Галино? Немає на зв'язку Галини.

Тому, колеги, на цьому ми закінчили волевиявлення.

Володимире, що у нас по рішенню?

КАБАЧЕНКО В.В. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято. Тоді такий проект рішення, який озвучили, комітетом прийнятий.

Колеги, законопроект наступний наш... А, колеги, по-перше, я пропоную подякувати Микиті і відпустити його. І Євгенії також. Дякую дуже, колеги. З цим ми визначилися. До зустрічі.

Наступний законопроект - 2693-1, альтернативний до цього, також законопроект щодо... проект Закону про медіа. До нього проект висновку наступний: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства і дати пропозиції і зауваження, зокрема щодо вимог до членів Нацради щодо неможливості обрання членом Національної ради особи, яка

притягалася до відповідальності за пов'язане з корупцією правопорушення; далі – узгодити із Законом "Про запобігання корупції" вимоги щодо обмежень для членів Національної ради; далі – вимога про конфлікт інтересів. Власне, такі самі зауваження, як і до попереднього законопроекту. Підстави для дострокового припинення повноважень члена Національної ради... Далі, далі, далі, колеги. Підстави для звільнення члена Національної ради. Підстави для проведення перевірок. Аналогічні зауваження до тих, що ми вже обговорювали. Так само зауваження щодо розміру штрафних санкцій, але його ми вже зняли при обговоренні попереднього законопроекту. І в цьому законопроекті, мені здається, аналогічна норма.

Я права, Вікторія? Вікторія?

СЮМАР В.П. А можеш повторити питання? Вибач, бо я тут... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було зауваження, в проекті висновку за результатами антикорупційної експертизи на цей законопроект є зауваження, аналогічне до зауваження до попереднього законопроекту, щодо розбіжності між штрафними санкціями. Але, мені здається, в цьому законопроекті підхід такий самий, як і в попередньому, відповідно ми це проговорювали і можемо зняти.

І ще одне зауваження: щодо можливості Національної ради скасовувати застосовану судом санкцію про заборону поширення медіа на території України за заявою самого медіа через 12 місяців після накладання такої санкції. Я правильно розумію норму? Виглядає трошки дивним, коли Національна рада може фактично скасовувати рішення суду.

СЮМАР В.П. Ну, це викликано питаннями, пов'язаними з російськими каналами. Тому що це регулює саме Нацрада, а йдуть в суд, отримують рішення пересічного суду і фактично відновлюють роботу. Тобто це... Можна по-різному до цього ставитися, можна це зауваження писати, я просто говорю, про що тут йдеться, це не про корупцію, це трішки про інші речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я розумію. Але просто загальний підхід, коли не судовий орган може скасовувати рішення суду...

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут може там подавати позови про скасування, бути тут позивачем, отак можна було б, або подавати апеляцію Нацрада теоретично, я зараз нашвидкуруч...

СЮМАР В.П. Нацрада програє переважну більшість рішень, тому що ті, хто проти неї судяться, мають великі досить ресурси для цього. Але давайте це залишати як загальний підхід до законодавства - і все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто лишити це як зауваження ми можемо.

Колеги, ще якісь пропозиції, чи коментарі, чи міркування стосовно цього законопроекту, окрім того, що озвучила відповідно до проекту рішення, є?

СЮМАР В.П. Він абсолютно дотичний і в нюансах там відрізняється професійно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді є пропозиція законопроект 2693-1 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства з врахуванням тих зауважень, які є в проекті висновку, озвучувала їх щойно, мінус зауваження номер 7, яке ми обговорили і погодилися зняти.

Щодо такого проекту рішення, колеги, прошу визначатися в такому ж порядку, як сьогодні на засіданні визначаємося.

Валерій Стернійчук? Валерію? Я не бачу Валерія на зв'язку, на жаль. Відповідно поки його пропущу.

Анастасія Радіна – це я. Я – за такий проект рішення.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За такий проект рішення.

Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков?

ПОЛЯКОВ А.Е. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька?

СЛАВИЦЬКА А.К. Я утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець? Олено?

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Галина Янченко? Немає зв'язку з Галиною.

Володимире, що ми маємо по рішенню?

КАБАЧЕНКО В.В. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято. Дякую дуже.

З цим законопроектом ми закінчили. Колеги, є пропозиція зараз ще швидко пройти декілька простих законопроектів. Я прямо майже переконана, що по ним не буде багато питань. Можливо, ми могли б по цим

законопроектам вже закрити питання. Буквально за 15 хвилин, мені здається, низку простих законопроектів ми могли би пройти. Гаразд, колеги? І перейти до "Різного". Добре?

Колеги, мене чутно? Чутно мене, колеги? Колеги, маякніть мені, що мене чутно.

_____. Чутно, чутно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все. Дякую. Мені екран просто показує, що мене хтось мьютить. Я думаю, що ж таке?

Колеги, була пропозиція швиденько зараз, буквально хвилин 15, ще попрацювати по експертизі, пройтися по законопроектам, які мені принаймні здаються простими, і потім перейти до "Різного". Гаразд?

Наступний законопроект, який ми могли б розглянути, це законопроект 2371 – законопроект про скасування відповідальності за самогоноваріння. І, власне, в цьому законопроекті є тільки одне – скасування відповідальності за самогоноваріння.

Пропозиція: законопроект визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є зауваження з цього приводу, колеги? Це ви вже голосуєте, чи це зауваження? Це ви голосуєте.

_____. В зв'язку з карантином дуже важливий законопроект. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Добре, колеги. *(Шум у залі)*

Хто за те, щоб... Давайте так, визначаємося по тому, щоб законопроект 2371 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Валерій Стернійчук? Валерію? Немає зв'язку з Валерієм.

Анастасія Радіна, я – за.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. Гаряче підтримую.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторіє, ви не поспішайте таке говорити вголос.

СЮМАР В.П. ...зараз це дезінфекція винятково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. Підтримую. Люблю самогон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так – це що?

КАБАЧЕНКО В.В. Ну, звісно, звісно, підтримую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков? Антоне? Антоне, мікрофон треба увімкнути. Антоне, мікрофон треба увімкнути.

ПОЛЯКОВ А.Е. Я даже, честно говоря, тут немножко задумался, но – за, поддержку коллег.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Шинкаренко? Іване?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька? Антоніно?

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Ярослав Юрчишин?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець? Олено?

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую дуже.

І Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. Звісно, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Галина Янченко? Немає на зв'язку Галини.

Стернійчук Валерій?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій – за.

Володимире, маємо рішення, да?

КАБАЧЕНКО В.В. Одноголосно. Крім Галини, її нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Колеги, тоді цей законопроект ми визнали таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Наступний законопроект - 2371-1, він також скасовує відповідальність за самогоноваріння, а також за придбання самогону.

Пропозиція: цей законопроект визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, колеги.

КАБАЧЕНКО В.В. Так, але нам здається, ще і за реалізацію відсутнє адміністративне покарання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В 2371-1?

КАБАЧЕНКО В.В. 2371-1, Підласа. Отут треба вже розмовляти, тому що там дозволяється і продаж продуктів самогоноваріння. Це вже інша історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, тут скасування відповідальності за самогоноваріння як таке і за придбання самогону, тобто... да, в такому формулюванні.

КАБАЧЕНКО В.В. За придбання чи за реалізацію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте я ще раз подивлюся по законопроекту. Мені здається, за придбання.

БУРМІЧ А.П. Хай варять! Хай варять!

СЮМАР В.П. Там дві позиції вилучаються...

БУРМІЧ А.П. А для чого варити, якщо не продавати?

СЮМАР В.П. Як? Для себе, для внутрішнього попиту. І хабарі давати. В селах – це самий поширений хабар. Ви ж це знаєте добре, всі за пляшку все роблять.

Але питання в іншому. Відповідальність за продаж, очевидно, має бути, бо це тільки нелегальний продаж може мати місце.

Питання про купівлю. Ну, ми ж на інших покупців не поширюємо будь-яких нелегальних товарів відповідальність, правильно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

СЮМАР В.П. То чому тут вона має існувати? У мене немає заперечень щодо цього, щоб знімати відповідальність за купівлю. За продаж, очевидно, має бути відповідальність. За продаж, тому що це не може обліковуватись. Хоча я розумію, яка це біда і як багато там людей... Але на кого ти там будеш... На тих, хто купує ту самогонку, там на них накладай, не накладай цей штраф - бесполезно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, відкрила ще раз законопроект, щоб нагадати собі, і вас інформую. Пропозиція законопроекту: виключити дві статті Кодексу про адміністративні правопорушення «Виготовлення, зберігання самогону, апаратів для його вироблення», пропозиція виключити, і «Придбання самогону та інших міцних спиртних напоїв домашнього вироблення», також пропозиція виключити відповідальність за це. Власне, все. І далі по законопроекту просто технічні зміни, необхідні для якісного відображення ...

СЮМАР В.П. Тобто залишається відповідальність за продаж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цей законопроект це питання ніяк не змінює. Відповідно да.

Колеги, можемо переходити до рішення по цьому законопроекті, да?
Пропозиція: законопроект визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Валерій Стернійчук?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Радіна, я – за.

Ірина Фріз? Ірина Фріз – за. Ірина, а можна мікрофон, будь ласка, включити?

ФРІЗ І.В. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч? Анатолій? Мені здається, нема на місті пана Анатолія.

Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков? Антоне, я перепрошую, не почула.

ПОЛЯКОВ. А.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька? Антоніна?

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Іванісов? Перепрошую, дякую.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Юрчишин?

Олена Мошенець?

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Галина Янченко? Здається, нема Галини на зв'язку. І пана Анатолія нема на зв'язку. Але у нас продовжує бути кворум. І, Володимире, що у нас з рішенням?

КАБАЧЕНКО В.В. Рішення прийняте. Єдине що, я не почув позицію Ярослава.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

КАБАЧЕНКО В.В. Так, рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Наступний законопроект, колеги, це законопроект 2514 - внесення змін до деяких законів України щодо адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі. Колеги, тут насправді дуже технічні зміни, плюс збільшення штрафів за порушення правил адміністративного нагляду. Пропозиція висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Чи є в когось коментарі? Чи можемо переходити до ухвалення рішення?

_____. Ухвалення. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді прошу визначатися щодо того, щоб законопроект 2514 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Валерій Стернійчук?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Радіна, я – за.

Ірина Фріз?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч? Анатолія пана нема на місці.

Господи, вибачте, колеги.

Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко?

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков? Дякую, дуже. Антоне, вибач, треба сказати.

ПОЛЯКОВ А.Е. За. Я вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька?

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Юрчишин?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець?

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. Галини Янченко, мені здається, нема на зв'язку, да? Немає.

Володимир, маємо рішення?

КАБАЧЕНКО В.В. Рішення маємо. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект – 2450: внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо права фізичної особи на зміну по батькові. Йдеться про те, що з 14 років пропонується дати дитині фактично можливість змінити по батькові за згодою батьків. А в разі, якщо батьки не згодні, то спір тоді має цей вирішуватися органами опіки або судом. Це, власне, все про що законопроект.

Проект висновку за результатами антикорупційної експертизи: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, колеги.

СЮМАР В.П. Це стосується тільки дітей, чи це стосується і дорослих теж?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, це всіх стосується. Просто право надається фізичній особі...

СЮМАР В.П. Знаєте, в чому нюанс цієї норми? Це досить суттєвий нюанс, пов'язаний з двійниками на виборах. Оскільки дуже часто ми маємо перед виборами, коли реєструють клонів, і у нас є заборона, спеціально для цього приймалася в законодавстві, заборона на зміну, принаймні, по батькові. Бо ти не можеш заборонити ніби як ім'я і прізвище змінювати. Якщо ми ще дозволимо цю річ, то це буде точно мати дуже великі ризики, що ми отримаємо по мільйону клонів в ході виборів.

_____. Так, Вікторія. Але ж голосування з 18 років.

СЮМАР В.П. Так, а це до 18? Я спитала: це стосується дітей чи всіх?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тут фізична особа, яка досягла 14 років. Тобто нижній поріг є, а верхнього нема.

_____. Верхній поріг є, чому нема? З 14 років - з дозволу батьків, з 16 років дозволяється змінювати самотійно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, правильно з 16 років і до 3 тисяч 570.

Антоніна Славицька тримає руку. Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Так, я з приводу коментаря Вікторії. Мені здається, що ми це... Я розумію, про що вона каже. Але якщо ми, скажемо так, вбачаємо в цьому корупційні ризики, ну, це не зовсім вірно. І позбавляти можливості змінювати по батькові, щоб потім особа не змогла там бути клоном... Все рівно ці клони є. І тут треба якісь механізми саме до виборчого законодавства, наприклад, там в бюлетені писати, що там змінено, якусь примітку робити. Чи коли кандидат автобіографію подає до ЦВК. Ми, до речі, писали відомості про себе, чи змінювали, чи не змінювали прізвище.

Тобто, мені здається, що ми можемо написати таке зауваження, але воно непереконливе...

СЮМАР В.П. Ваші політично будуть проти цього. Повір мені, ваші політично будуть проти цього.

СЛАВИЦЬКА А.К. Це не запобіжник.

СЮМАР В.П. Я тобі ще раз кажу, що ви навіть не уявляєте, яка це проблема. Тому що дають людям хабар, людина іде міняє під цей хабар тупо своє прізвище...

СЛАВИЦЬКА А.К. Ну, вони знайдуть якогось там, не знаю, Тимошенко Юрій був, там...

СЮМАР В.П. Так він Юрій, а вона хоча би Юлія. І він хоча би такий від народження. А коли ти пішов і там все поміняв перед виборами за гроші, то це прямий корупційний ризик. І це, повір мені, якщо там ...

СЛАВИЦЬКА А.К. То це треба у виборчому законодавстві робити запобіжник, а не позбавляти... За такою логікою можна і ім'я міняти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я перепрошую, ми всі говоримо одночасно. Давайте якось по-черзі. Антоніна, закінчили думку?

СЛАВИЦЬКА А.К. Так, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене наступне питання. Я розумію ризик, про який говорить Вікторія, пов'язаний із виборчим процесом. Але у мене також наступного характеру питання. Наскільки заборонити це взагалі для всіх у зв'язку з ризиком для виборчого процесу пропорційно до інтересу або, скажімо, права загального населення визначатися щодо свого по батькові в різних життєвих ситуаціях. Наприклад, може бути ситуація, коли...

СЮМАР В.П. Настя, ця заборона існує, станом на зараз вона існує. Як воно узгоджується, я не знаю, але вона існує у виборчому законодавстві. Ми робили масу кампаній, коли ми кричали, про те що: «голосуй за Борисівну» або «голосуй за Геннадійовича». Тому що у нас було по 5 клонів. І ця річ, вона є зараз. Тому це хоча би один ідентифікатор, який лишається, це по батькові. Як це з Конституцією пов'язується, що там прізвище, і ти можеш там вибирати, я не буду зараз про це говорити, бо я не можу це пояснити як конституціоналіст, але ця заборона зараз є в законодавстві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, зараз ця заборона є, і можливість фактично є змінити прізвище... змінити по батькові, тільки якщо батько змінив власне ім'я або про нього виключено відомості як про батька з актового запису про народження. Я просто моделюю. Може бути така ситуація, коли людині 30 із чимось років, вона має по батькові людини, з якою вона ніколи в своєму житті не зустрічалася. Ця людина, наприклад, після того декілька разів змінила прізвище, але може досі мати по батькові людини, з якої в неї 0,0 зв'язку є по життю. Чи могла би ця людина мати право змінити по батькові, якщо для неї це важливо? Це питання яке також, мені здається, заслуговує на увагу.

СЮМАР В.П. Я розумію. Може, запросимо авторів і послухаємо логіку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Те саме хотіла запропонувати.

СЮМАР В.П. Варто тут, може, справді, якщо людина змінила прізвище там за рік до виборчого процесу, то тоді вказується і одне, і інше

там, да, там прізвище, ім'я, по батькові. Можна піти таким шляхом. Але, ну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Типу зробити якийсь запобіжник для виборчого процесу, але заради інтересів виборчого процесу не перекреслювати право людини визначатися щодо свого імені, яке, власне, має складову: ім'я, по батькові і прізвище. Да?

Тоді, колеги, що ми робимо? Ми робимо зауваження щодо виборчого процесу чи запрошуємо авторів? Олександр Ткаченко тримає руку.

ТКАЧЕНКО О.М. Если сделать за год, как вы говорите, а вдруг будут назначены... Якщо будуть призначені позачергові вибори, тоді ми...

СЮМАР В.П. Багато нюансів. Я саме через те і кажу, що ми не маємо відповіді. Нехай вони скажуть свою логіку, чим вони керуються і як вони бачать запобіжник цей.

ТКАЧЕНКО О.М. Тобто ми таким чином лишаємо право голосувати, якщо людина змінила по батькові і призначаються чергові вибори, тоді в цей рік особа не вкладається.

СЮМАР В.П. Ні, це не про те йдеться. Саша, це йдеться про те, що, якщо людина хоче бути обрана, то там в бюлетені вказується і її нинішнє прізвище, і її прізвище. Це моя пропозиція. Цього ще ніде немає. Я через те і кажу, що нам треба запросити авторів цього закону, зрозуміти, що ними рухає і як вони бачать запобіжник у зв'язку з виникненням, я вважаю, корупційного ризику. Він, очевидно, цей ризик корупційний у зв'язку зі змінами під виборчий процес. Тобто така ситуація може мати місце. Вона має корупційні ризики всередині. Хай вони скажуть, як вони бачать ці запобіжники. Мені здається, це слушно, зараз їх послухати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Повністю підтримуючи Вікторію в тому, що такі запобіжники мають бути, але ці запобіжники мають бути не в цьому законі, а в Законі про вибори. І де-факто ми наступного разу заслухаємо авторів, які

скажуть: є право людини міняти. І це нормальна світова практика. Тобто, да, є ризик, ми погоджуємося, вносьте зміни у виборче законодавство. Просто ми можемо відкласти це рішення, але самі по собі ці зміни не створюють як би, в принципі, якихось можливостей. Запобіжники вони теж переважно не створюють. Єдине, для виборів Президента чи для перших п'яти тих, хто пишуться повністю в бюлетені. Бо в бюлетені, скоріш за все, якщо зараз існуюча норма, там взагалі будуть ініціали, прізвище і ініціали. І відповідно Тимошенко Юрій буде такий самий, як Тимошенко Юлія.

Тобто тут те, що говорить Вікторія, потрібно регулювати в виборчому законодавстві, і це точно треба регулювати. Але цей закон трошки про інше. Це просто право людини поміняти, якщо вона має на це як би бажання. Це насправді в розвинутих країнах ця практика є. Тому яка логіка переносити голосування, заслуховувати, коли ми почуємо, що ми хочемо відстояти права людей, а ви хочете виправляти в виборчій фальсифікації? Так, але це інший проект. Цим проектом в Виборчий кодекс ніякі зміни не вносяться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, є сенс, колеги, можливо, ми можемо зробити зауваження до законопроекту і зафіксувати, що він може бути ухвалений тільки з одночасним запровадженням запобіжника щодо зловживанням таким правом з метою введення, наприклад, виборців в оману. Ну, якось отак. Подумайте над формулюванням.

Вікторія.

СЮМАР В.П. Так, а ви впевнені, що нема цього в Виборчому кодексі, цієї заборони? Щоб у нас не було просто дві норми ще, які в суперечність вступають.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зачекайте, тут норми не вступають в суперечність, тому що тут у нас в законопроекті загальна норма, що людина може змінити. Виборчий кодекс говорить, що... Виборчий кодекс регулює частину із цього питання. Так, наприклад, можуть бути спеціальні умови щодо зміни або

незміни у випадку, якщо людина хоче балотуватися. Якщо людина не хоче балотуватися, то для неї цей законопроект... вона має право змінити.

Ярослав.

ЮРЧИШИН Я.Р. Да, у Виборчому кодексі, Вікторія, намагалися обмежити можливість, власне, клонів, але ці повноваження хотіли дати ЦВК, що вона самостійно може знімати. Ми тоді виступали проти цього, бо це насправді маніпуляція.

Те, що ти говориш, це цікава новела, яка, в принципі, може обговорюватись в змінах. Що нема питань – міняй, але якщо ти впродовж останнього року чи якогось періоду перед виборами здійснила таку зміну, чи здійснив, будь ласка, в дужках вказуєш про це.

СЛАВИЦЬКА А.К. Не можна балотуватися.

СЮМАР В.П. Можеж балотуватися, бо це конституційне право теж, але можеш вказувати. Добре, давайте я тоді знімаю це зауваження. Просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ще раз, чи ми...

СЛАВИЦЬКА А.К. ...конституційне право, але є вимоги до кандидатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна, перепрошую, погано було чути.

СЛАВИЦЬКА А.К. Все нормально, це в контексті дискусії. В якості вимоги до кандидатів можна передбачити, що... відомості щодо зміни прізвища, ім'я, по батькові, якщо зміна відбулася за півроку до дня виборів. Ці відомості мають відображатися якимось чином в бюлетені.

Добре, давайте голосувати тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у мене пропозиція наступна. Мені здається, ми не готові зараз чітко сформулювати, що саме треба передбачити для виборчого процесу, для того щоб не було зловживань. Тому в мене пропозиція така: законопроект 2450 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, і зробити зауваження, що ухвалення цього законопроекту має... точніше, що цей законопроект має супроводжуватись також змінами до виборчого законодавства, який би унеможливив

зловживання правом на зміну по батькові з метою введення виборців в оману, якимось отак.

Да, колеги, в такому формулюванні проект рішення можу виносити для волевиявлення учасників-членів комітету? Колеги, Вікторія?

СЮМАР В.П. Виносьте. Я просто утримаюсь. Я вважаю це ризиком корупційним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте спробуємо так, а там будемо бачити далі, вийдемо на позицію членів комітету.

Валерій Стернійчук? Валерію?

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Радіна, я – за.

Ірина Фріз? Ірина?

ФРІЗ І.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар?

СЮМАР В.П. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримується Вікторія.

Анатолій Бурміч?

БУРМІЧ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ткаченко?

ТКАЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Кабаченко? Володимире, треба увімкнути мікрофон. Да, Володимире? Вимкнений мікрофон.

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Дякую дуже.

Антон Поляков?

ПОЛЯКОВ А.Е. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Шинкаренко?

ШИНКАРЕНКО І.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька?

СЛАВИЦЬКА А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Роман Іванісов?

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Юрчишин?

ЮРЧИШИН Я.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець? Олена?

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Чорний?

ЧОРНИЙ В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Янченко? Немає Галини, да? Немає Галини у відеоконференції.

Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексійю, піднімав руку, я не назвала тебе? Увімкни, будь ласка, мікрофон.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький також за. Я перепрошую, якщо я пропустила, не назвала.

Володимире, зафіксовано?

КАБАЧЕНКО В.В. Так, зафіксовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми ухвалили рішення по цьому законопроекті.

Колеги, наступні законопроекти вже трохи більшої дискусії у нас насправді потребуватимуть. Ми працюємо вже більше трьох годин. Є пропозиція тоді перейти до пункту "Різне", а решту антикорупційної експертизи з урахуванням того, що ми відклали, перенести на наступне засідання комітету. Перш ніж ми перейдемо до "Різного", колеги, в мене наступні, якщо можна, організаційні зауваження.

Перше. Нам потрібно буде підписати відомість про участь у засіданні комітету. Як ви пам'ятаєте, це ми у звичайному режимі засідань комітету підписуємо паперовий варіант. Цього разу буде в системі нашого електронного документообігу СЕДО створений документ, в якому будуть прізвища тих людей, які були присутні на засіданні комітету, яких ми зафіксували. І їх я дуже прошитиму протягом півгодини після закінчення комітету підписати електронним цифровим підписом цю відомість. Добре? Щоб у нас був документ, який фіксує участь у засіданні комітету. Це для зарплатні насправді найбільш важливо.

Володимир, є питання по цьому?

КАБАЧЕНКО В.В. Так, організаційне питання на прикладі Галини Янченко. Дивіться, вона була спочатку, деє вже 10 законопроектів я не бачу її голосування. Яким чином ми визначаємось? Що є поважною причиною для відсутності у дистанційному комітеті? Яким чином потім заповнювати нам протоколи?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Це на розсуд комітету, щоб ми всі узгодили, тому що кожен з нас може відлучатися, щоб потім ні до кого не було жодних питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Романе, питання.

ІВАНІСОВ Р.В. Скажіть, будь ласка, тобто, ну, на жаль, я зараз не знаходжуся в себе в кабінеті і у мене нема Wi-Fi. Тобто я приймаю участь в кабінеті з мобільного телефону. У мене немає можливості підписати протягом 30 хвилин електронний документ. Мені треба доїхати десь до Wi-Fi, підключити планшет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як багато часу... Так планшет може увійти в Інтернет...

ІВАНІСОВ Р.В. 30 хвилин у мене немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе, дивіться, просто організаційно, планшет - можна увійти в Інтернет, якщо ви з телефону увімкнете точку доступу, з телефону зробите точку доступу Wi-Fi, він роздасть Wi-Fi, і планшет з VPN цей Wi-Fi спокійно використає для того, щоби зайти.

ІВАНІСОВ Р.В. Я так розумію, знаєте, Анастасія Олегівна, що наприкінці нашого карантину я поміняю комітет на ІТ-технології. Бо я вже айтишником став.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Романе, я розумію. Просто, дивіться, тут таке питання, що в нас має бути...

ІВАНІСОВ Р.В. Ну, півгодини, ні, вибачте. Юрій Юрійович, півгодини немає в мене. Це, якщо дозволите, тобто до кінця робочого дня, до 6 години я підпишу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Юрійович, прокоментуйте, будь ласка, як бути. Ви маєте в себе увімкнути. Все є.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, давайте тоді... Колеги, дивіться, чому хотіли протягом півгодини. Це не моя вигадка. Просто система електронного документообігу вона фіксує документ прям до хвилини, і відповідно можуть бути питання, чи присутні справді були на засіданні члени комітету, які його підписали. Але зафіксовано у нас в трансляції, що є така ситуація, не всі фізично можуть підписати. Давайте до кінця робочого дня, до 6 години дамо можливість підписати тоді цю відомість, правда? Все одно в разі будь-якого спору ми фіксуємо, що Роман на засіданні був присутній. Гаразд, колеги? Колеги, це для всіх трохи новий інструмент. Це відеоконференція, всі тестують. І виникають питання, на які шукаємо всі разом відповіді.

По організаційному це все колеги.

ІВАНІСОВ Р.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне засідання комітету я пропоную на наступному тижні призначити, з тим щоб далі попрацювати над експертизою, так само запросити представників суб'єктів законодавчої ініціативи. Єдине що, час і дату проведення засідання, якщо ваша ласка, колеги, ми у робочому режимі з вами погодимо. У нас ще є цей момент з отриманням згоди на відеоконференцію. І, звичайно, заздалегідь цю інформацію на сайті комітету, на сайті Верховної Ради про дату засідання комітету також оприлюднимо. Гарзд? Дякую, колеги.

Тоді до "Різного" є пропозиція перейти. З організаційними питаннями я принаймні закінчила.

КАБАЧЕНКО В.В. Ні, Анастасія, лишається моє питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Лишається моє питання. Дивіться, якщо ми реєструємося на початку дистанційного комітету, працюємо, потім за якимиś поважними причинами ми відлучаємося, яким чином внести в протокол і яким чином він буде підписуватись? На розгляд комітету хочу. Пропоную, щоб той, хто зареєструвався, і навіть якщо він потім не голосує, він все ж таки лишається в протоколі як людина, яка приймала участь протягом всього комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, у нас насправді, якщо я не помиляюся, завжди була така практика, що ми починаємо засідання комітету, зареєструвалися, і ті, хто зареєструвалися на момент реєстрації, вважаються присутніми. Ми з вами працюємо самовіддано дуже, у нас бувають дуже довгі засідання комітету. Бувають інші комітети. Буває так, що хтось із колег іде із засідання комітету раніше у зв'язку, наприклад, з необхідністю представити свій законопроект на засіданні іншого комітету і так далі. І ми за практикою, яка склалася, вважаємо, що все одно наш колега, який пішов раніше, участь у засіданні комітету взяв.

При цьому, колеги, ми пильнуємо, щоб рішення ми ухвалювали, не виходячи з кількості людей, з кількості підписів в протоколі, точніше, кворум ми рахували, не виходячи з кількості підписів у підписному листі, а виходячи з фізичної присутності. Тому пропозиція підхід мати такий: всі, хто зареєструвався, вважати такими, що взяли участь у засіданні комітету, в той же час кворум визначати, виходячи із фізичної присутності членів комітету на момент голосування. Отак.

КАБАЧЕНКО В.В. Дуже справедливо. Це правильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, підтримується? Є якісь коментарі щодо цього?

_____. Підтримується.

КАБАЧЕНКО В.В. Підтримується.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді ми це фіксуємо для себе. Ми це не голосуємо. Просто це наше внутрішнє правило. Ще якісь організаційні питання, колеги?

Тоді переходимо до "Різного". Іван Шинкаренко мав оголошення в "Різному". Іване, будь ласка. Іване? Бачу.

ШИНКАРЕНКО І.А. Чутно мене? Дякую. До мене звернулась громадська організація "Антикорупційне бюро України в місті Києві" про можливі неправомірні дії прокурорів САП при зверненні до Вищого антикорупційного суду з клопотанням про закриття кримінального провадження відносно колишнього прокурора Кулика за фактом незаконного збагачення.

Проблема там в тому, що дане кримінальне провадження може бути закрите лише на стадії досудового слідства на підставі постанови прокурора. Але вони зробили по-іншому. Вони під час вже розгляду справи внесли це клопотання. З приводу чинного законодавства немає такої можливості це зробити. Однак Вищий антикорупційний суд під головуванням суді Коліуша без наявності повноважень задовольнив дане клопотання. Тобто повністю антизаконні дії і, як би мовити, те, що треба, мені здається, аби в Генеральній

прокуратурі пояснили, чому так сталося і яким чином вони мають право таке робити.

Тобто пропоную звернутись до пані Венедіктової з вимогою перевірити можливість неправомірних дій прокурорів Спеціальної антикорупційної прокуратури при зверненні до Вищого антикорупційного суду в клопотанні про закриття кримінального провадження відносно Кулика за фактом незаконного збагачення. Відповідний проект даного рішення має бути у вас на пошті, я надіслав його вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це правда, Іван справді надіслав проект рішення. Єдине що, надіслав проект рішення вже під час засідання комітету. Я чесно скажу, я не можу одночасно і вести засідання комітету, і ознайомитися з проектом рішення. І я також не можу його завантажити для розгляду всіх інших членів комітету, тому що я не можу на планшеті одночасно використовувати zoom і нашу систему СЕДО. Тому, на жаль, у мене не було можливості поділитися з колегами цим рішенням.

Ярослав тримав руку.

ЮРЧИШИН Я.Р. У мене пропозиція. Я підтримую, власне, Іванове бажання розібратися в ситуації. В той же час, у мене пропозиція просто на наступне засідання запросити керівництво Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, щоби вони пояснили законність, так, як вони бачать, цих дій. Бо ми зараз маємо позицію громадської організації і їхню оцінку. І на основі цього вже приймати рішення: чи направляти далі, чи погоджуватись з позицією САП, чи насправді, можливо, і заяву про злочин через там невиконання своїх повноважень.

Тобто у мене пропозиція зараз просто не форсувати, оскільки справді не було можливості ознайомитися. Запросити листом від комітету, надіславши, власне, звернення організації керівництву Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, і, заслухавши, приймати рішення. Окремим питання це розглянути на наступному засіданні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване, така логіка приймається?

ШИНКАРЕНКО І.А. Мені здається, що ці дві дії можуть бути паралельно. Тобто ми надсилаємо лист про прохання пояснити, чому так відбувалось, а друге - це запросити. Ми ж також можемо зіштовхнутись з тим, що вони просто не прийдуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Може бути така пропозиція. Іване, лист на керівництво Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з проханням пояснити, на яких підставах було зроблено те, про що ви говорите. Ми отримаємо відповідь на цього листа, і тоді визначаємося для себе, ми з ними... Або давайте так, ще раз. Ми надсилаємо лист на керівництво Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з проханням: а) долучитися до засідання комітету, пояснити; б) одночасно із цим надати документи-пояснення в письмовому вигляді. Тоді в нас будуть відповідно матеріали, ми їх заслухаємо, або вони надішлють нам матеріали, ми поставимо якийсь дуже короткий строк, щоб ми не через місяць отримали цю відповідь а щоб нам, наприклад, на наступному засіданні, якщо підтримується така логіка, на наступному засіданні одразу це розглянули. Так нормально?

ШИНКАРЕНКО І.А. Дуже конструктивно. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підтримується? Добре, колеги, тоді ми надсилаємо такого листа до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з проханням: а) надати пояснення; б) взяти участь в засіданні комітету. Такий варіант приймається? Колеги, ще якісь пропозиції, зауваження до такого підходу?

ШИНКАРЕНКО І.А. Ми зараз проголосуємо звернення від комітету, аби вони надали нам пояснення, і тим самим запрошуємо їх окремим листом. Я так розумію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, ще раз... Там Володимир тримає руку. Давайте ще Володимира почуємо, а потім підсумуємо. Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Я просто хочу ще додати від себе. Досить дивна ситуація. Тому що, з однієї сторони, державне обвинувачення в особі САП, воно звинувачує прокурора. З іншої сторони, представники тієї ж Спеціалізованої антикорупційної прокуратури ініціативно подають клопотання про закриття кримінального провадження. До цього навіть не додумались адвокати Кулика. Тобто з якоїсь...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимире, я перепрошую. Вибач, будь ласка, я переб'ю. Тут просто є один важливий нюанс: про яку саме справу ми говоримо і в яких саме обставинах вона була закрита. Йдеться про справу, за якою був обвинувальний акт по Кулику по незаконному збагаченню. Це було, якщо я не помиляюся, ця справа була передана до суду в жовтні, можу помилятися, десь восени 2018 чи 2017 року, восени. А через декілька місяців, в березні 2019 року, Конституційний Суд визнав цей склад злочину таким, що не відповідає Конституції, і відповідно провадження, по якому перед судом постав Кулик, трохи втратило юридичні підстави, бо відповідно... через рішення Конституційного Суду. От про яку ситуацію ми говоримо. І всі справи, які були в суді по цій кваліфікації "незаконне збагачення", вони всі були в суді закриті. І ми, власне, на прикладі Кулика просто хочемо розібратися, я так розумію, що, як і чому це відбувалося. Але тут просто важливо зрозуміти, що було рішення Конституційного Суду, а не просто так відмова від обвинувачення.

КАБАЧЕНКО В.В. Дозвольте я закінчу? Так, я погоджуся, але зараз питання не про діяльність Вищого антикорупційного суду, але до нього також є питання. Тому що те рішення, яке прийняв Вищий антикорупційний суд, воно абсолютно неправомірне, я потім можу довести чому. Але наразі ми говоримо виключно про САП.

Так от, все ж таки, не дивлячись на те, що ця норма, вона визнана неконституційною, все ж таки САП з якоїсь причини абсолютно ініціативно приймає рішення, яке не приймають навіть адвокати Кулика, які мають захищати його. І тому в мене є дуже таке неупереджене і пряме питання до представників САПу, я б із задоволенням їх запросив би також на комітет. Але лист ми маємо на них стовідсотково також відправити, щоб у нас були додаткові підстави запросити їх до комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, я спробую підсумувати, чи правильно я зрозуміла пропозицію для рішення комітету.

Звернутися до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, напевне, в особі її керівника пана Назара Холодницького, з проханням надати комітету пояснення щодо підстав, за якими прокурор звернувся з клопотанням про закриття справи, яка слухалася в суді щодо військового прокурора Костянтина Кулика, колишнього військового прокурора, за обвинуваченням його в незаконному збагаченні, надати пояснення щодо підстав такого звернення, а також запросити на наступне засідання комітету для дачі цих пояснень особисто членам комітету в режимі засідання комітету. Я правильно зрозуміла пропозицію?

Володимире? Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. У нас іще до вас питання, порадитись. А ми також можемо до нашого комітету запрошувати і представників Вищого антикорупційного суду?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо, чому ні. Можемо запрошувати, да.

КАБАЧЕНКО В.В. Для цього має бути рішення комітету? Як це процедурно робиться, нагадайте, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо запросити, наприклад, голову суду або заступника голови суду для обговорення організаційних питань роботи суду. Але точно, мені здається, було би трошки некоректно обговорювати із суддями зміст судового рішення. Тобто організаційні питання ми можемо обговорювати, а зміст судового рішення – це може бути сприйнято як втручання в роботу суду. Мені так здається принаймні.

КАБАЧЕНКО В.В. Ну добре, о'кей. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я озвучила той... Олена Мошенець тримає руку. Олено, будь ласка.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Дякую.

Я просто хотіла сказати, що якщо є така можливість і потреба, якраз в березні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена, пропав зв'язок.

МОШЕНЕЦЬ О.В. ...Вищий антикорупційний суд працює, якщо я не помиляюсь, з цього приводу дивилась їхню звітність. Може, дійсно, варто познайомитись на кінець з головою? Мені здається, що ми ні разу з нею не розмовляли. Правильно? Ну, це незалежно від того, чи стосується це конкретно тієї справи, чи ні, я просто пропоную її запросити в будь-якому випадку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єдине, що ми можемо з представниками суду, з головою суду або заступником голови суду, обговорити організаційні питання, законодавче забезпечення роботи суду. Також, наскільки я знаю, зараз у суду відкрите питання щодо забезпечення приміщенням суду для роботи. Оце все ми можемо обговорити і для цього запросити представників суду на засідання комітету. Правильно я розумію потребу, Олена, да? Да?

Олександр Ткаченко тримає руку. Олександр, будь ласка.

ТКАЧЕНКО О.М. Але я пропоную трохи відокремити, щоб це не подавалось як зв'язок, тобто якийсь інтервал часу витримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, колеги, це два окремих питання. Справді, питання звернення до Антикорупційної прокуратури для надання пояснень, запрошення їх на засідання комітету – це одна історія. І запрошення представників, як би так сказати, суддів, які перебувають в суді на адміністративних посадах, на засідання комітету для того, щоби організаційні адміністративні, питання законодавчого регулювання роботи суду обговорити, – це інше питання. Два різних питання. Да, колеги?

ТКАЧЕНКО О.М. Так-так, однозначно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, чи ми маємо проголосувати за звернення до Антикорупційної прокуратури для надання інформації і пояснень? Чи ми можемо...?

Да, колеги, тоді звернення від комітету для надання інформації і пояснень щодо підстав подання клопотання про закриття провадження по Костянтину Кулику. Давайте тоді проголосуємо. Точніше, у нас тепер формулювання таке: прошу визначитися членів комітету щодо цієї ініціативи. Да, колеги?

Валерій Стернійчук? Валерію!

СТЕРНІЙЧУК В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анастасія Радіна – за.

Ірина Фріз? Мені здається, немає з нами Ірини.

Вікторія Сюмар? Мені здається, Вікторії також нема. Колеги, а в нас лишається кворум? Раз, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять. Лишається кворум, да.

Вікторії Сюмар також нема.

СЮМАР В.П. Я є, Настя, вибачте, я є. Я слухала, я не на айпаді, а на комп'ютері, тичу в екран уже руками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я щиро перепрошую тоді, Вікторія. Тоді, Вікторія Сюмар, яке по цьому рішення ваше?

СЮМАР В.П. За, підтримую.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч?
БУРМІЧ А.П. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ткаченко?
ТКАЧЕНКО О. М. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Володимир Кабаченко?
КАБАЧЕНКО В.В. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Поляков? Антон Поляков? Мені здається,
нема на зв'язку Антона.
Іван Шинкаренко?
ШИНКАРЕНКО І.А. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Жмеренецький?
ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Антоніна Славицька?
СЛАВИЦЬКА А.К. *(Не чути)*
ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Антоніна? Думаю, це означає – за, да?
КАБАЧЕНКО В.В. Антоніна – за?
ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.
Роман Іванісов?
ІВАНІСОВ Р.В. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.
Ярослав Юрчишин?
ЮРЧИШИН Я.Р. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Мошенець?
МОШЕНЕЦЬ О.В. За.
ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.
Віктор Чорний? Вікторе? Мені здається, у Віктора щось зависло.
КАБАЧЕНКО В.В. Так, все?

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Галина Янченко? Мені здається Галини також немає. Нема.

І, пане Вікторе, я не знаю, чи ви нас чуєте, але в нас це виглядає так, неначе у вас зависло зображення, і не зрозуміло, що відбувається.

КАБАЧЕНКО В.В. А зависло з піднятою рукою?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Володимире, маємо рішення?

КАБАЧЕНКО В.В. Так, рішення маємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Да, колеги, тоді це ми робимо.

Ще одне питання в "Різному" було від Володимира. Да, Володимире?

КАБАЧЕНКО В.В. Так. В мене було на розгляд комітету ще два питання. Тому що, перш за все, ми – Комітет з антикорупційної політики. І склалась якась дуже дивна ситуація. Дуже часто у пресі ми бачимо, що хтось когось викриває. Зараз я говорю про чиновників, і наразі я говорю про Уманського. Я його персонально не знаю, я з ним не знайомився, не працював, але те, що він сказав, воно дуже сильно резонує. І тому я дуже хотів би виробити якусь спільну позицію антикорупційного комітету, щоб надалі ми знали, як реагувати спільно на такі заяви. Чи вважаєте ви, що якщо нам стає відомо про будь-який такий випадок, як є приклад Уманського, то ми збираємось з вами, робимо колективне звернення до відповідного органу і вже починаємо розбиратись в цій ситуації?

Тому що ситуація дивна. Уманський повідомив про факт корупції, як на мене, він повідомив про прямий факт скоєння корупції. Абсолютно жодної реакції від НАБУ, абсолютно жодної реакції від НАЗК, жодної реакції від жодного правоохоронного органу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, які...? Анатолій Бурміч. Потім – Ярослав Юрчишин. Анатолій, секундочку! Да, будь ласка, Анатолій.

БУРМІЧ А.П. Ми можемо прийняти на майбутнє в таких випадках просто звертатися до Генеральної прокуратури і запитати, яка їхня реакція на таке повідомлення. Тому що вони як орган, який здійснює нагляд за роботою правоохоронних органів, вони повинні визначати і робити запити. Вони можуть порушити кримінальну справу і направити її за підслідністю.

Тому давайте звертатися до Генерального прокурора, яка їхня реакція на цю заяву, на це повідомлення.

СЮМАР В.П. Ну, і також публічно свою заяву, своє бачення відповідно оприлюднювати. Тому що він може здійснити, прокурор може здійснити конкретні заходи: порушити кримінальну справу. Ми ж розуміємо, що таке ПДВ от в конкретно взятому випадку. Ми ж знаємо, що це схема вічна і неймовірно дорога для будь-якого чиновника, який просто отримує відкат за те, що він повертає мільярди там гривень, якщо брати. Тут очевидно, що політична позиція має бути, що ця проблема потребує більшого контролю. Я не знаю, очевидно, від нас, законодавців, також. Тому це комплексне має бути звернення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже.

Ярослав Юрчишин, мені здається, тримав руку. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я. Р. Насправді є механізм, який можна застосовувати, не збираючи комітет і не витрачаючи час, це заява про злочин. Тобто є факт – звернення в Генеральну прокуратуру: розберіться, віддайте за підслідністю або НАБУ, або інші механізми. Тобто тут город городити... І рівень звернення чи одного громадянина, чи цілого комітету, в принципі, мало на що впливає.

Те, що, власне, пропозиції Уманського можна розглядати, тобто з проактивної позиції просто дивитися, як такі можливості звужувати, – це інший напрямок. Це насправді треба сідати і готувати закон. Бо навіть якщо зняти особистостей, це зовсім не означає, що цих схем далі не буде. Там від

зміни прізвищ в очолюванні фактично податкової чи митниці мало що міняється, у нас частіше міняються керівники.

Тому у даному випадку, чи є потреба, власне, під кожную таку заяву, яка є в пресі, збирати комітет і писати заяву, знову ж таки в існуючих умовах це не обов'язково. Написати заяву, кинути в електронну систему депутатське звернення, запит, підтримуйте - і рухаємося, так, як це було з Гео Леросом, це набагато ефективніший механізм.

Тому даному випадку... Ну, тобто, хто побачив, кинув, підготував звернення - підписали і поїхали. Бачите підстави для заяви про злочин – заява про злочин, користуємося і працюємо в цьому напрямку. Всі механізми є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Ярославе.

Колеги, моя позиція наступна щодо цього питання. Я підтримую звернення до правоохоронних органів для того, щоби... правоохоронних органів, єдине що, не до визначеного, а за підслідністю. Наприклад, якщо ми бачимо, що певне повідомлення для нас теоретично впадало би в підслідність Антикорупційного бюро, звертаємося до нього, якщо – ДБР, до нього і так далі за логікою 216-ї Кримінально-процесуального кодексу. Підтримую звернення до правоохоронних органів для отримання відповіді на питання, які заходи реагування вони вжили за результатами такого повідомлення, за фактом появи такого повідомлення у засобах масової інформації.

Я була би трошки обережна з інструментом заяви про злочин. Чому? Наприклад, я би як юрист не змогла би за інформацією з інтерв'ю пана Уманського сформулювати заяву про злочин, бо все-таки там треба детально розписати те, як ми бачимо обставини або факти, які можуть свідчити про вчинення злочину, а для цього все-таки треба володіти більшою інформацією або бути глибше зануреним у питання, про яке йдеться. Тому по цьому конкретному питанню я би не готова була ані писати, ані приєднатися до заяви про злочин. Але спитати правоохоронний орган, як вони на це відреагували, чи вони відкрили кримінальне провадження, ми в рамках... за

фактом оприлюднення певної інформації ми в рамках наших комітетських повноважень можемо.

Єдине що, я би, справді, підтримувала не голосувати це кожного разу на засіданні комітету, якщо є на це згода членів комітету - це моя пропозиція, - а справді рухатися колективним зверненням членів комітету. Але це не забирає в нас права, якщо ми бачимо щось дуже резонансне, окремо розглядати на засіданні комітету і робити позицію комітету.

Володимире, що скажете щодо цього? Володимире? Зараз, секундочку. Да, ми чуємо.

КАБАЧЕНКО В. В. Якщо ваша згода, я тоді приготую звернення по Уманському.

А на майбутнє мені все ж таки хотілось би, щоб наш комітет якимось чином відрізнявся від всіх інших. Якщо щось коїться в країні і це є предметом відання нашого комітету, щоб ми всі дружно збиралися і фахово реагували на це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дуже підтримую це. Якщо йдеться про велику резонансну подію, то, звичайно, є сенс це обговорювати на комітеті і робити реагування комітету. Згодна з цим.

Добре, тоді по цьому питанню ми зупиняємося на тому, що пан Володимир готує проект звернення і пропонує його підписати в електронній системі. Да? Так підходить.

КАБАЧЕНКО В.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тоді на цьому і зупинилися.

Колеги, ще є якісь питання для обговорення в "Різному"? Вичерпали ми тоді на сьогодні порядок денний. Чи ще хтось хоче щось додати?

Все, колеги, тоді на цьому я пропоную засідання комітету закрити. Дякую вам дуже. Про час і дату наступного засідання комітету в робочому режимі визначимося і обов'язково про наше рішення щодо часу і дати

повідомимо на веб-сайті комітету, і, власне, дамо можливість слідкувати за засіданням комітету в YouTube.

Це засідання комітету також буде викладено, запис, точніше, буде викладено на YouTube для забезпечення прозорості роботи комітету. Да, колеги?

Вікторія щось хотіла сказати.

СЮМАР В.П. Я хотіла запитати, коли буде інформація, щоб підписи поставити? Зараз?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вже має бути створений, ви на електронну пошту отримали link на документ, який можна підписати в СЕДО.

Дякую дуже, колеги. Все, до побачення. Ще раз всім щиро дякую і здоров'я. До побачення.